

**Małopolska 2030:
Gospodarka**

Stan i struktura działalności wynalazczej w Małopolsce w latach 2018–2024

Stan i struktura działalności wynalazczej w Małopolsce w latach 2018–2024

Kraków 2025

Autor opracowania

Barbara Surmacz

Wydawca

Województwo Małopolskie
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Regionu
Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
ul. Wielicka 72A, 30-552 Kraków
tel. +48 12 29 90 900, fax +48 12 29 926

Korekta tekstów, opracowanie graficzne, skład publikacji

Firma Reklamowa Graf Media

Zdjęcie na okładce

freepik.com

Opracowanie w wersji elektronicznej dostępne na stronie

www.obserwatorium.malopolska.pl

ISBN 978-83-67243-80-3

Egzemplarz bezpłatny.

Przy publikowaniu danych z opracowania prosimy o podawanie źródła.

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Spis treści

Wykaz skrótów	6
Wstęp	7
Czym jest własność intelektualna?	7
Wybrane elementy własności intelektualnej	8
Przedmiot analizy	8
Część 1: Zgłaszane wynalazki	10
Wynalazki – Małopolska na tle innych województw	10
Wynalazki – forma własności	12
Wynalazki – sekcje PKD	13
Wynalazki – rodzaj podmiotu zgłaszającego	14
Wynalazki – dziedziny techniki	15
Wynalazki – szkoły wyższe w Małopolsce	16
Wynalazki – powiaty Małopolski	17
Część 2: Zgłaszane wzory użytkowe	19
Wzory użytkowe – Małopolska na tle innych województw	19
Wzory użytkowe – forma własności	21
Wzory użytkowe – sekcje PKD	22
Wzory użytkowe – rodzaj podmiotu zgłaszającego	23
Wzory użytkowe – dziedziny techniki	24
Wzory użytkowe – szkoły wyższe w Małopolsce	25
Wzory użytkowe – powiaty Małopolski	26
Część 3: Otrzymane patenty	28
Patenty – Małopolska na tle innych województw	28
Patenty – forma własności	30
Patenty – sekcje PKD	31
Patenty – rodzaj podmiotu zgłaszającego	32
Patenty – dziedziny techniki	33

Patenty – szkoły wyższe w Małopolsce	34
Patenty – powiaty Małopolski	35
Część 4: Otrzymane prawa ochronne na wzory użytkowe	37
Prawa ochronne – Małopolska na tle innych województw	37
Prawa ochronne – forma własności	39
Prawa ochronne – sekcje PKD	40
Prawa ochronne – rodzaj podmiotu zgłaszającego	41
Prawa ochronne – dziedziny techniki	42
Prawa ochronne – szkoły wyższe w Małopolsce	43
Prawa ochronne – powiaty Małopolski	44
Podsumowanie i kluczowe wnioski	46
Aneks	50
Spis tabel	56
Spis wykresów	57
Spis map	59

Wykaz skrótów

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

PAN – Polska Akademia Nauk

PKD 2007 – Polska Klasyfikacja Działalności 2007

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej
(Rejestr Gospodarki Narodowej)

UPRP – Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Wstęp

Czym jest własność intelektualna?

Własność intelektualna to efekt twórczej działalności człowieka, obejmujący wszelkie wytwory ludzkiego umysłu o charakterze nowatorskim i unikalnym. Oznacza prawa odnoszące się do: dzieł literackich, artystycznych, naukowych, wynalazków z każdej dziedziny techniki, odkryć naukowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, nazw handlowych itp. Obejmuje m.in. prawo autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej, prawa do baz danych czy inne prawa do know-how.

Prawa własności intelektualnej są prawami wyłącznymi – tylko osoby bądź podmioty uprawnione mają przywilej do czerpania z nich korzyści. Ponadto są ograniczone terytorialnie i czasowo. Mają charakter materialny i są zbywalne (można je dziedziczyć, sprzedawać lub odstępować). Prawa własności intelektualnej można podzielić na **dwie podstawowe kategorie**:

- 1. Prawa własności przemysłowej** – patenty na wynalazki, prawa ochronne na wzory użytkowe, prawa ochronne na znaki towarowe, prawa z rejestracji na wzory przemysłowe, prawa z rejestracji na oznaczenia geograficzne, prawa z rejestracji na topografie układów scalonych;
- 2. Prawa autorskie i prawa pokrewne** – dotyczące m.in. dzieł literackich, artystycznych, naukowych itp.

Prawa własności przemysłowej uzyskiwane są poprzez zgłoszenie i rejestrację w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej. Z kolei prawa autorskie chronione są z ustawy.

Okres ochrony:

- patentu na wynalazek trwa 20 lat od daty zgłoszenia;
- prawa ochronnego na wzór użytkowy trwa 10 lat od daty zgłoszenia.

Wybrane elementy własności intelektualnej

W niniejszym raporcie skupiono się na analizie **czterech aspektów własności o charakterze przemysłowym** (wynalazki, wzory użytkowe, patenty, prawa ochronne na wzory użytkowe).

1. **Wynalazek** – nowatorskie, oryginalne rozwiązanie problemu technicznego, nadające się do przemysłowego stosowania; stanowi przedmiot ochrony, na który może zostać udzielony patent.
2. **Wzór użytkowy** – nowe rozwiązanie o charakterze technicznym, nadające się do przemysłowego zastosowania, tyżące się kształtu lub budowy przedmiotu o trwałej postaci albo przedmiotu składającego się ze związanych ze sobą funkcjonalnie części o trwałej postaci.
3. **Patent** – prawo wyłącznego korzystania z wynalazku w sposób zarobkowy lub zawodowy na obszarze danego państwa, przyznawany przez odpowiedni urząd (np. Urząd Patentowy RP lub Europejski Urząd Patentowy).
4. **Prawo ochronne na wzór użytkowy** – prawo wyłącznego korzystania ze wzoru użytkowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na terenie danego państwa.

Przedmiot analizy

Raport prezentuje dane dotyczące wynalazków i wzorów użytkowych oraz udzielonych patentów na wynalazki, a także praw ochronnych na wzory użytkowe zgłaszanych przez małopolskie podmioty na tle kraju. **Zakres czasowy analizy obejmuje lata 2018–2024.** Raport sporządzono w oparciu o dane¹ w przekroju na regiony, udostępnione przez **Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej**² oraz dane w przekroju powiatowym – zgodnie z rekomendacją UPRP aktualne dane dla powiatów pobrano z BDL GUS.

¹ Według stanu na maj 2025 roku.

² Skrót używany w dalszej części opracowania: UPRP.

W pierwszej kolejności zwrócono uwagę na **wyniki Małopolski na tle innych województw oraz średniej krajowej**. W trakcie analizy uwzględniono przekroje na: **formę własności, sekcje PKD, rodzaj podmiotu zgłaszającego, dziedziny techniki oraz udział poszczególnych szkół wyższych**. Dokonano także analizy w ujęciu wewnątrzregionalnym, dla poszczególnych **powiatów Małopolski**.

Część 1 Zgłaszane wynalazki

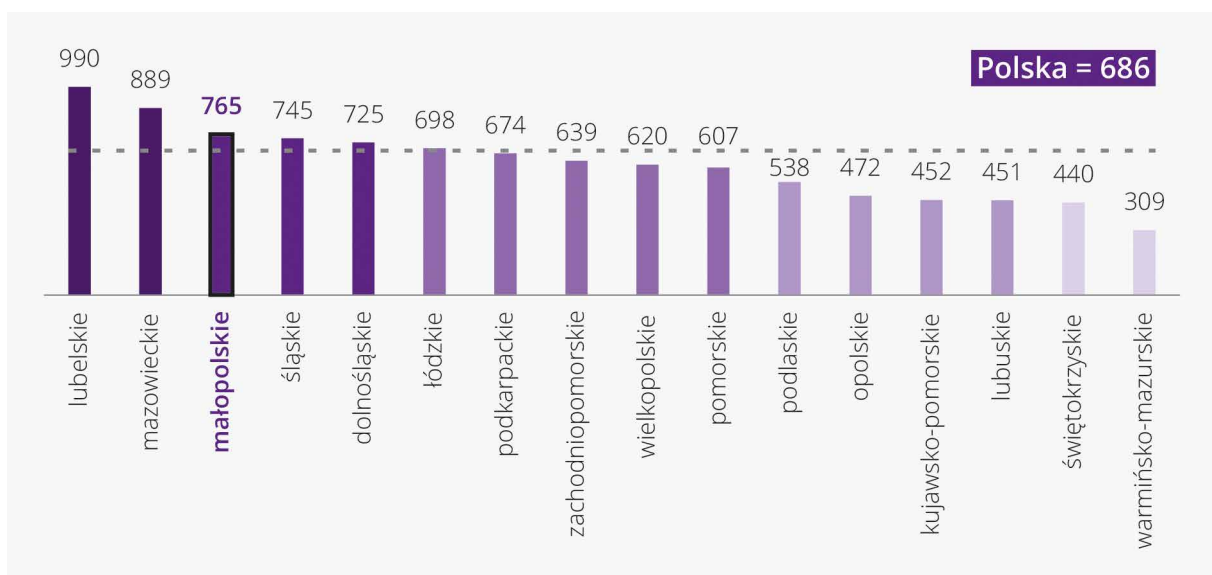
Wynalazki – Małopolska na tle innych województw

W latach 2018–2024 co dziesiąty zgłoszony wynalazek pochodził z terenu małopolski – łącznie 2620 wynalazków (3. lokata wśród regionów).

W 2024 roku podmioty zlokalizowane na terenie Małopolski zgłosiły do UPRP łącznie 352 wynalazki (na 3363 w skali kraju, tj. 10%). Tym samym Małopolska znalazła się w czołowej trójce liderów, za województwem mazowieckim (21%) oraz śląskim (13%).

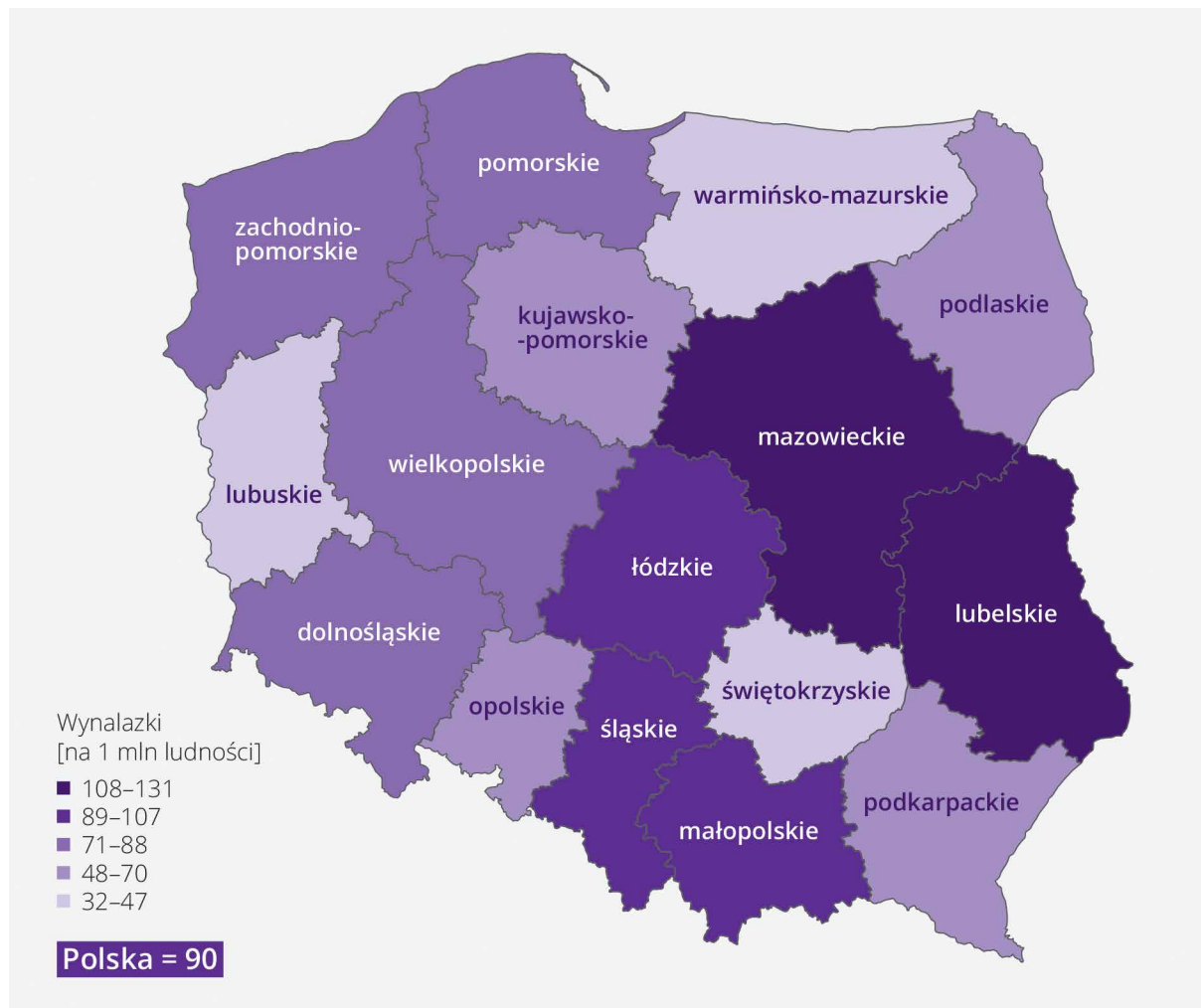
Jedynie regiony łódzki i opolski odnotowały dodatnią dynamikę wzrostu względem 2018 roku (odpowiednio o 8% i 10%). Dynamika zmian dla Małopolski w latach 2018–2024 była niemal analogiczna jak średnia krajowa i wynosiła około -20%. Z kolei względem 2023 roku z terenu Małopolski nastąpił spadek zgłoszeń o 13%.

Wykres 1. Wynalazki zgłoszone na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Mapa 1. Wynalazki zgłoszone na 1 mln ludności w 2024 roku według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku pod względem danego wskaźnika województwo małopolskie znalazło się na 4. pozycji (103), za regionami: mazowieckim (131), lubelskim (130) oraz łódzkim (107) [Mapa 1]. Również w latach 2018–2024 Małopolska (765) znacznie przekroczyła średnią krajową (686), wyprzedziły ją jedynie województwa: lubelskie (990) i mazowieckie (889) [Wykres 1].

Pełne zestawienie wynalazków zgłoszonych w latach 2018–2024 w przekroju na regiony zawiera Tabela 9 (Aneks).

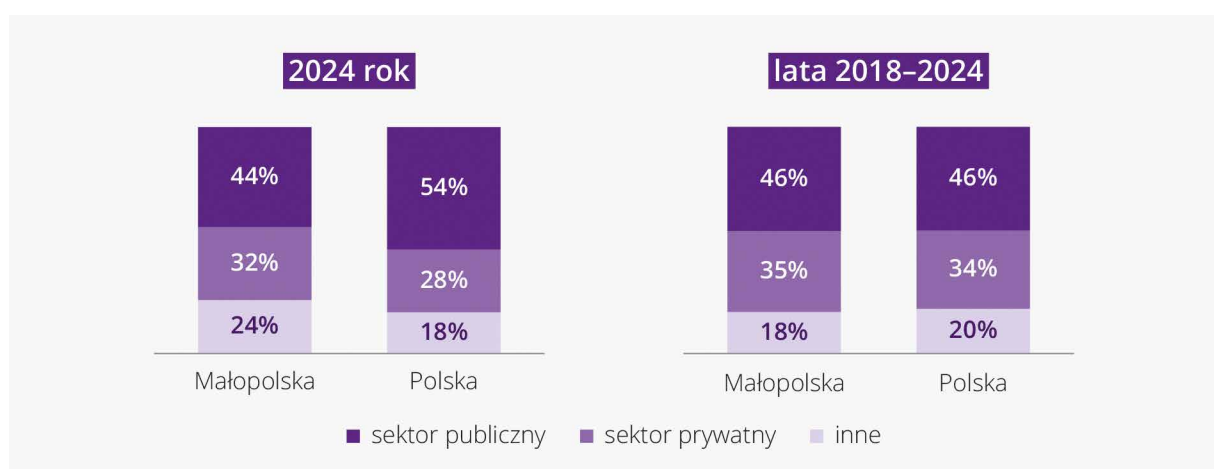

Wynalazki – forma własności

W ostatnich latach pod względem liczby zgłoszeń utrzymuje się przewaga sektora publicznego nad prywatnym – zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju.

W 2024 roku 44% wynalazków z terenu Małopolski zostało zgłoszonych przez podmioty publiczne (vs. 54% w skali kraju). W szczegółowej klasyfikacji dominowała **własność państwowych osób prawnych**³ (147 na 352 zgłoszeń w wypadku Małopolski).

Wykres 2. Wynalazki zgłoszone według formy własności – Małopolska na tle kraju⁴

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 1. Wynalazki zgłoszone w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności

Forma własności	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Sektor publiczny	217	170	144	159	172	199	155	1216
Sektor prywatny	159	132	141	107	116	157	114	926
Inne	67	58	84	79	57	50	83	478

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

³ Symbol 112.

⁴ Do kategorii „inne” przypisano: podmioty z brakiem przewagi sektorowej; podmioty, które nie mają numeru REGON (osoby fizyczne) lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON; podmioty, dla których w bazie REGON pole „kod i nazwa formy własności” pozostaje puste, czyli brak jest tej informacji w REGON-ie.

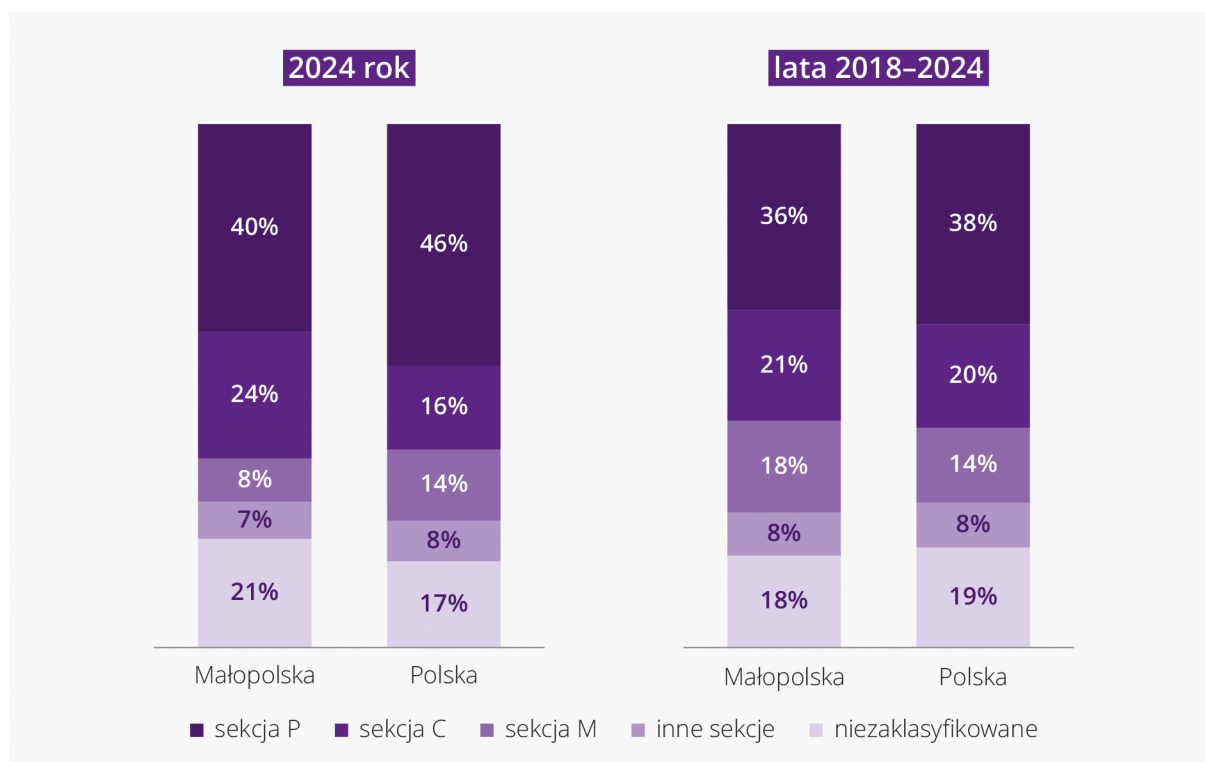

Wynalazki – sekcje PKD

Podmioty z sekcji P (Edukacja) od lat przodują w zgłaszanej liczbie wynalazków – zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju.

W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, w Małopolsce najczęściej wynalazków zgłosiły podmioty z sekcji **P (Edukacja)** – 40% (vs. 46% w skali kraju). W czołowej trójce znalazły się też sekcje: **C (Przetwórstwo przemysłowe)** – niemal 1/4 zgłoszeń oraz **M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna)** – 8%. W przypadku tej ostatniej liczba zgłoszeń z terenu Małopolski w porównaniu z rokiem wcześniejszym spadła aż o 10 p.p. W ujęciu szczegółowym najczęściej wynalazków zgłoszono w podklasie **Szkoły wyższe**⁵.

Wykres 3. Wynalazki zgłoszone według sekcji PKD⁶ – Małopolska na tle kraju⁷

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

⁵ 85.42.Z.

⁶ Według klasyfikacji PKD 2007: P – Edukacja, C – Przetwórstwo przemysłowe, M – Działalność profesjonalna, naukowa, techniczna.

⁷ Niezaklasyfikowane: podmioty, które nie mają numeru REGON lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON.

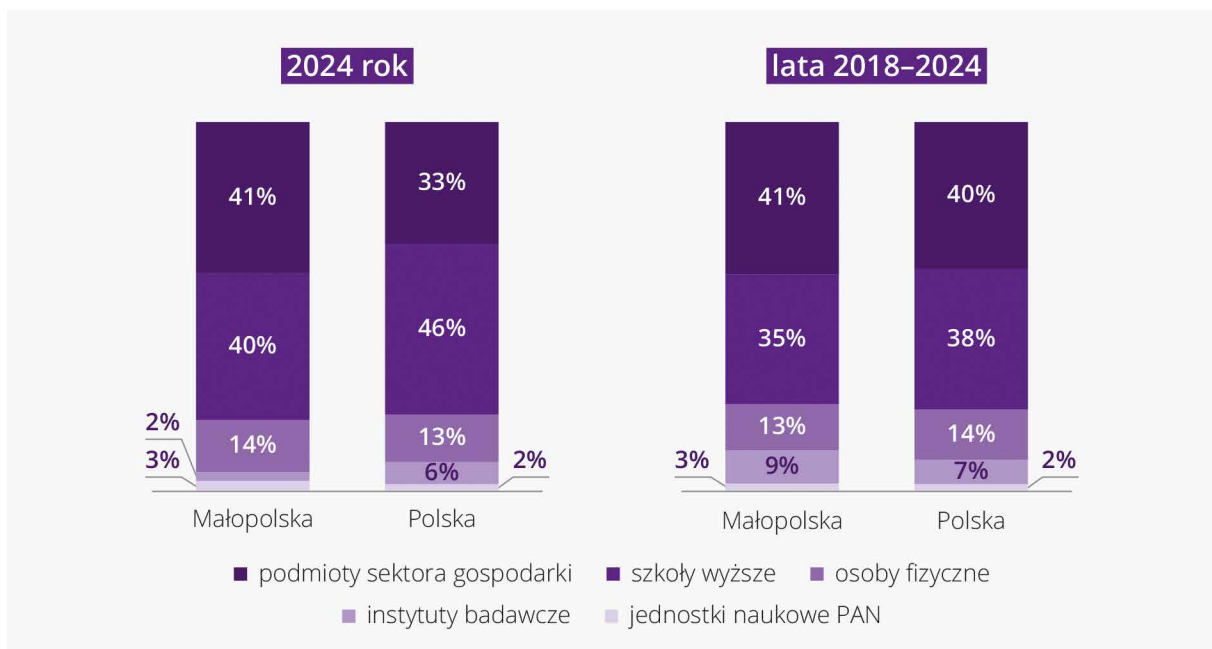

Wynalazki – rodzaj podmiotu zgłaszającego

W latach 2018–2024 najwięcej wynalazków w skali Małopolski i kraju zgłosiły podmioty sektora gospodarki oraz szkoły wyższe.

W 2024 roku, analogicznie jak w latach ubiegłych, w skali Małopolski ponad 40% wynalazków zgłosiły podmioty sektora **gospodarki** (vs. 33% w skali kraju). Niewiele mniejszy udział miały **szkoły wyższe** (40% vs. 46% w skali kraju). Wynalazki zgłoszone w 2024 roku na terenie regionu zarówno przez małopolskie instytuty badawcze, jak i jednostki naukowe PAN stanowiły marginalny odsetek.

Wykres 4. Wynalazki zgłoszone według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 2. Liczba wynalazków zgłoszonych w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego

Rodzaju podmiotu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Podmioty sektora gospodarki	174	153	163	130	142	173	144	1079
Szkoły wyższe	162	128	106	107	121	156	140	920
Osoby fizyczne	58	45	58	56	31	33	50	331
Instytuty badawcze	40	27	30	44	49	36	8	234
Jednostki naukowe PAN	9	7	12	8	2	8	10	56

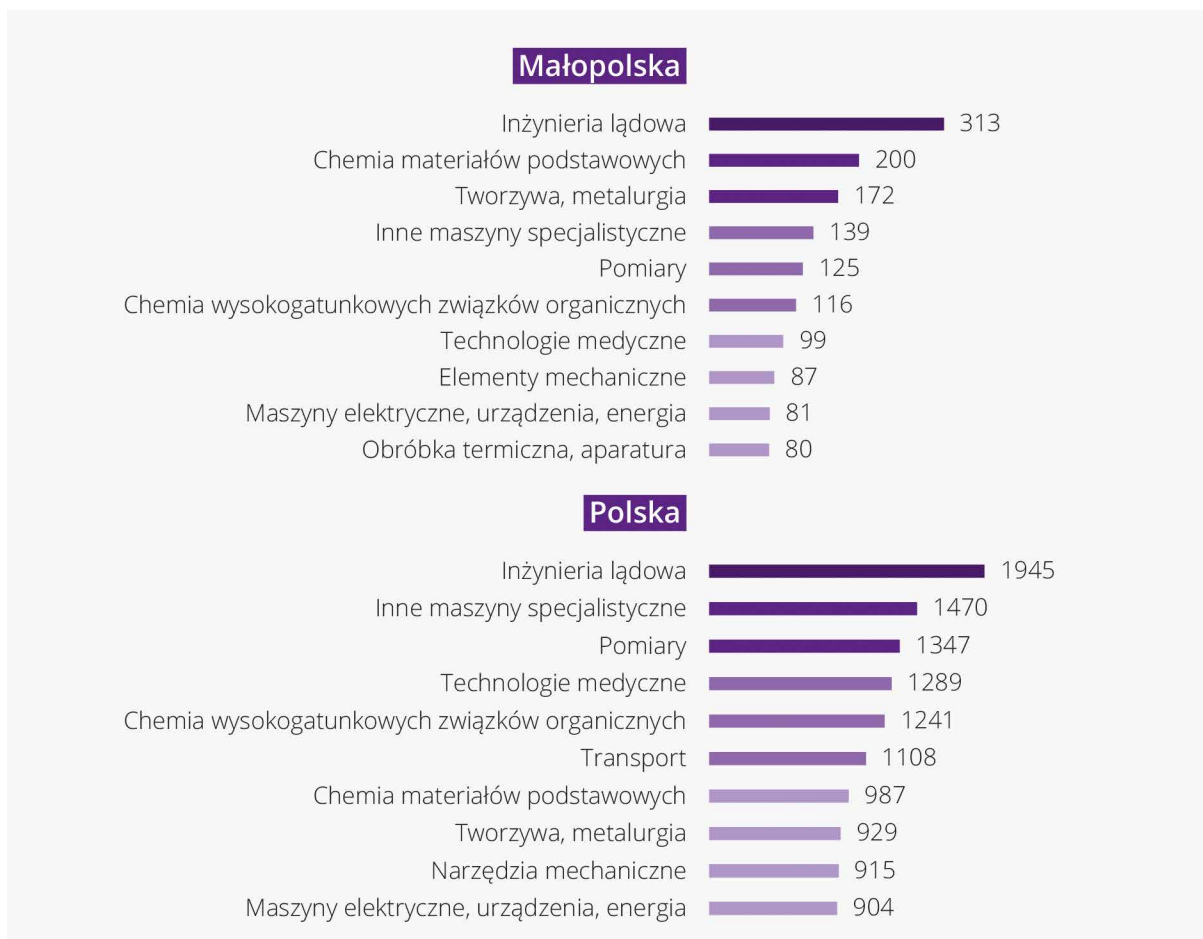
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Wynalazki – dziedziny techniki

W ostatnich sześciu latach najwięcej zgłoszeń zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju dotyczyło dziedziny **inżynieria lądowa** – odpowiednio 12% i 7%. W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, na terenie Małopolski znalazła się **inżynieria lądowa**, a na kolejnych pozycjach **tworzywa i metalurgia** oraz **inne maszyny specjalistyczne**. Z roku na rok wzrasta udział wynalazków o charakterze „niezaklasyfikowane” do żadnych z dziedzin.

Wykres 5. Wynalazki zgłoszone w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

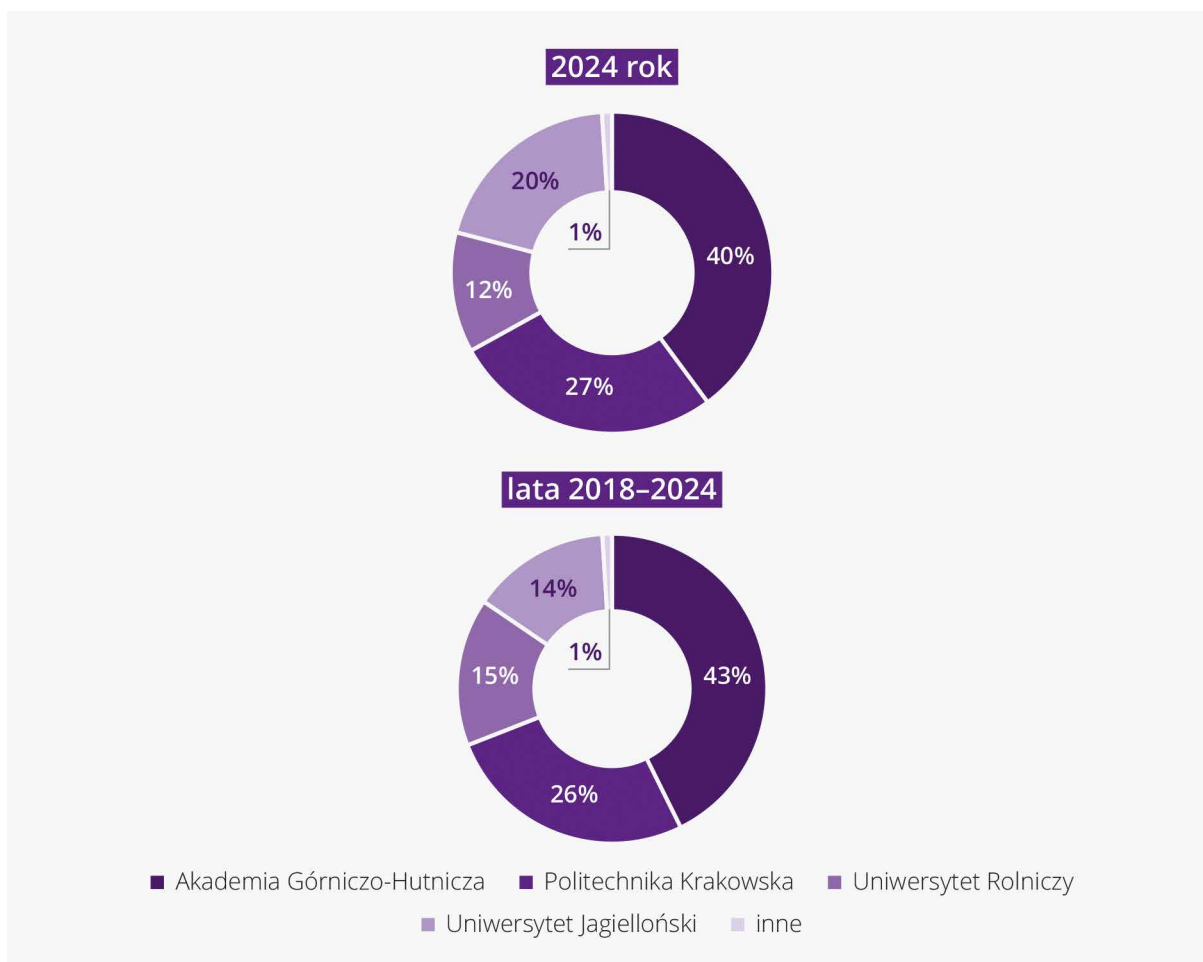

Wynalazki – szkoły wyższe w Małopolsce

W latach 2018–2024 liderem wśród małopolskich szkół wyższych była Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – łącznie 392 wynalazki (tj. 43% zgłoszeń).

W 2024 roku szkoły wyższe zgłosiły łącznie 140 wynalazków, z czego największą część stanowiły wynalazki zgłoszone przez Akademię Górniczo-Hutniczą w Krakowie – 56 (tj. 40%). W czołowej trójce znalazły się: Politechnika Krakowska z wynikiem 38 (tj. 27%) oraz Uniwersytet Jagielloński z wynikiem 28 (tj. 20%).

Wykres 6. Udział szkół wyższych w strukturze zgłaszanych wynalazków w 2024 roku oraz w latach 2018–2024⁸

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

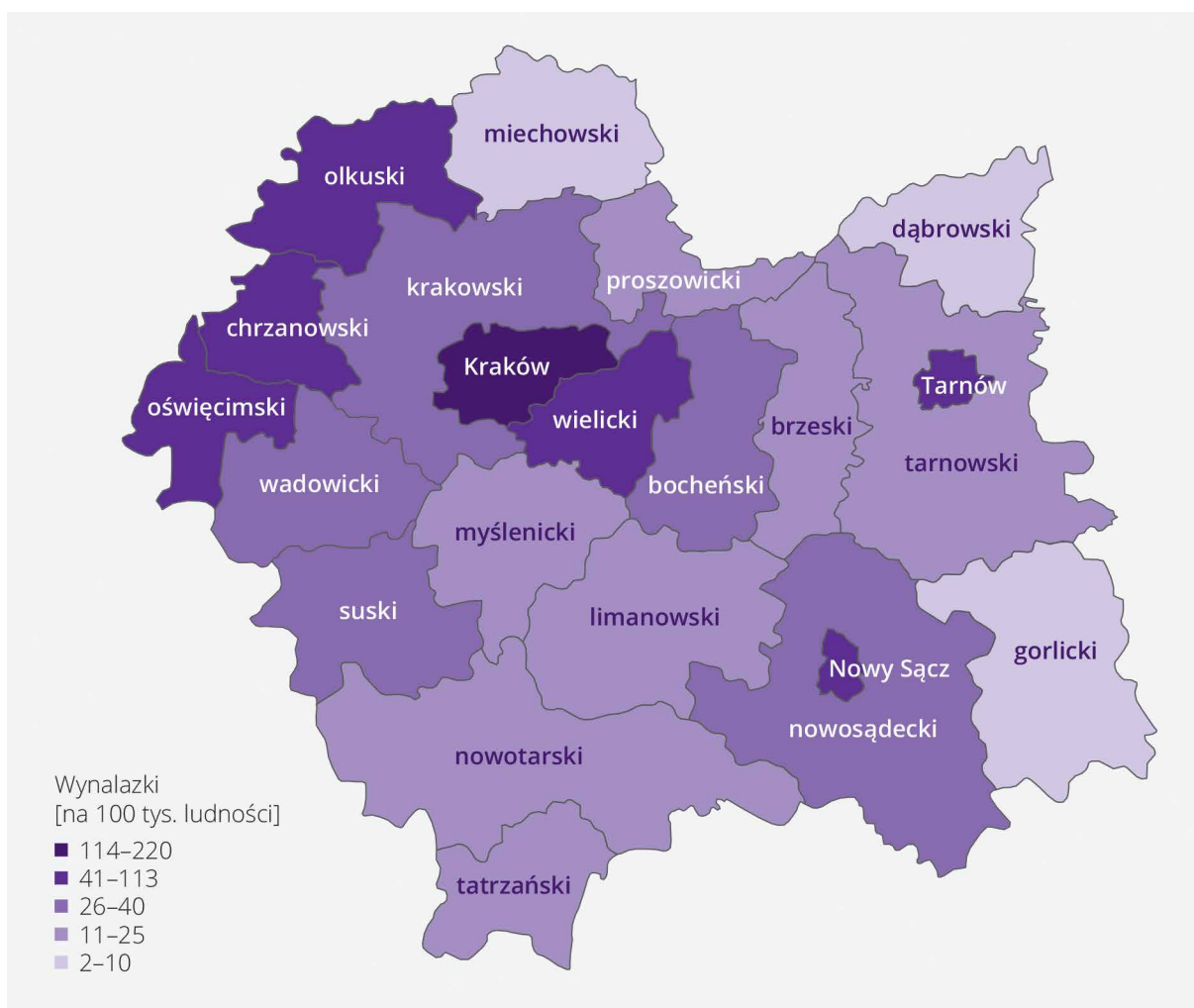
⁸ Inne: Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

Wynalazki – powiaty Małopolski

W latach 2018–2024 niemal 7 na 10 małopolskich wynalazków zgłoszono w Krakowie – 1753. Kolejne miejsca zajęły powiaty: krakowski (103), Nowy Sącz (92), nowosądecki (70) i oświęcimski (68). Z kolei w analizowanym okresie najmniej wynalazków zgłoszono w powiatach: proszowickim (6), dąbrowskim (3) i miechowskim (1).

Mapa 2. Wynalazki zgłoszone na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przeliczeniu na liczbę ludności w latach 2018–2024 najwyższej uplasowały się powiaty: Kraków i Nowy Sącz (220 i 113 wynalazki / 100 tys. mieszkańców). W czołowej trójce znalazł także powiat olkuski (56). Najgorsze wyniki osiągnęły powiaty: dąbrowski (5) i miechowski (2). Średnia dla województwa wyniosła 77. W ujęciu przestrzennym najkorzystniej

wypadają podregiony: Małopolska Zachodnia i Kraków z obszarem metropolitalnym oraz miasta na prawach powiatu [Mapa 2].

Wykres 7. Liczba wynalazków zgłoszonych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2018–2024 łącznie 7 małopolskich powiatów charakteryzowało się dodatnią dynamiką wzrostu. W Krakowie dynamika osiągnęła wartość ujemną -26%. Natomiast Nowy Sącz odnotował dynamikę dodatnią o wartości powyżej 100%. Znacząco wzrosła liczba zgłoszonych wynalazków w powiatach: nowotarskim, limanowskim, nowosądeckim, tatrzańskim, myślenickim. W porównaniu do 2023 roku najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzował się powiat nowosądecki (niemal 3,5-krotny wzrost).

Pełne zestawienie wynalazków zgłoszonych w latach 2018–2024 w przekroju na małopolskie powiaty zawiera Tabela 13 (Aneks).

Część 2

Zgłaszane wzory użytkowe

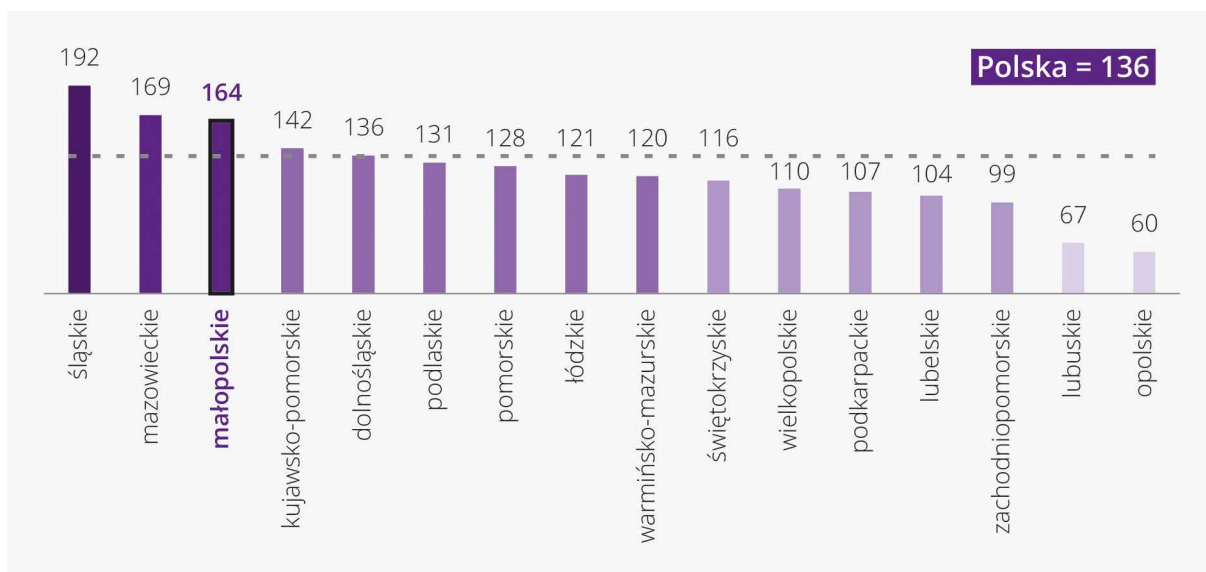
Wzory użytkowe – Małopolska na tle innych województw

W 2024 roku 7% wzorów użytkowych w skali kraju zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP pochodziło z terenu województwa małopolskiego – 43 na 580 zgłoszeń. Małopolska znalazła się na 6. pozycji w skali kraju (razem z województwem łódzkim) i tym samym odnotowała znaczący spadek względem roku poprzedniego i lat ubiegłych. Liderami niezmiennie pozostały województwa: mazowieckie (22%) i śląskie (13%).

Jedynie region pomorski odnotował dodatnią dynamikę wzrostu (powyżej 100%) względem 2018 roku. W wypadku Małopolski liczba zgłoszonych wzorów użytkowych w latach 2018–2024 spadała ze 120 do 43 (tj. o 64%). Dla analizowanego okresu średnia dynamika w skali kraju to -38%. W porównaniu do 2023 roku dynamika zmian dla Małopolski wyniosła -58%.

W latach 2018–2024 podmioty z terenu Małopolski zgłosiły łącznie 562 wzory użytkowe do Urzędu Patentowego RP, co stanowiło 11% zgłoszeń w skali kraju (3. lokata).

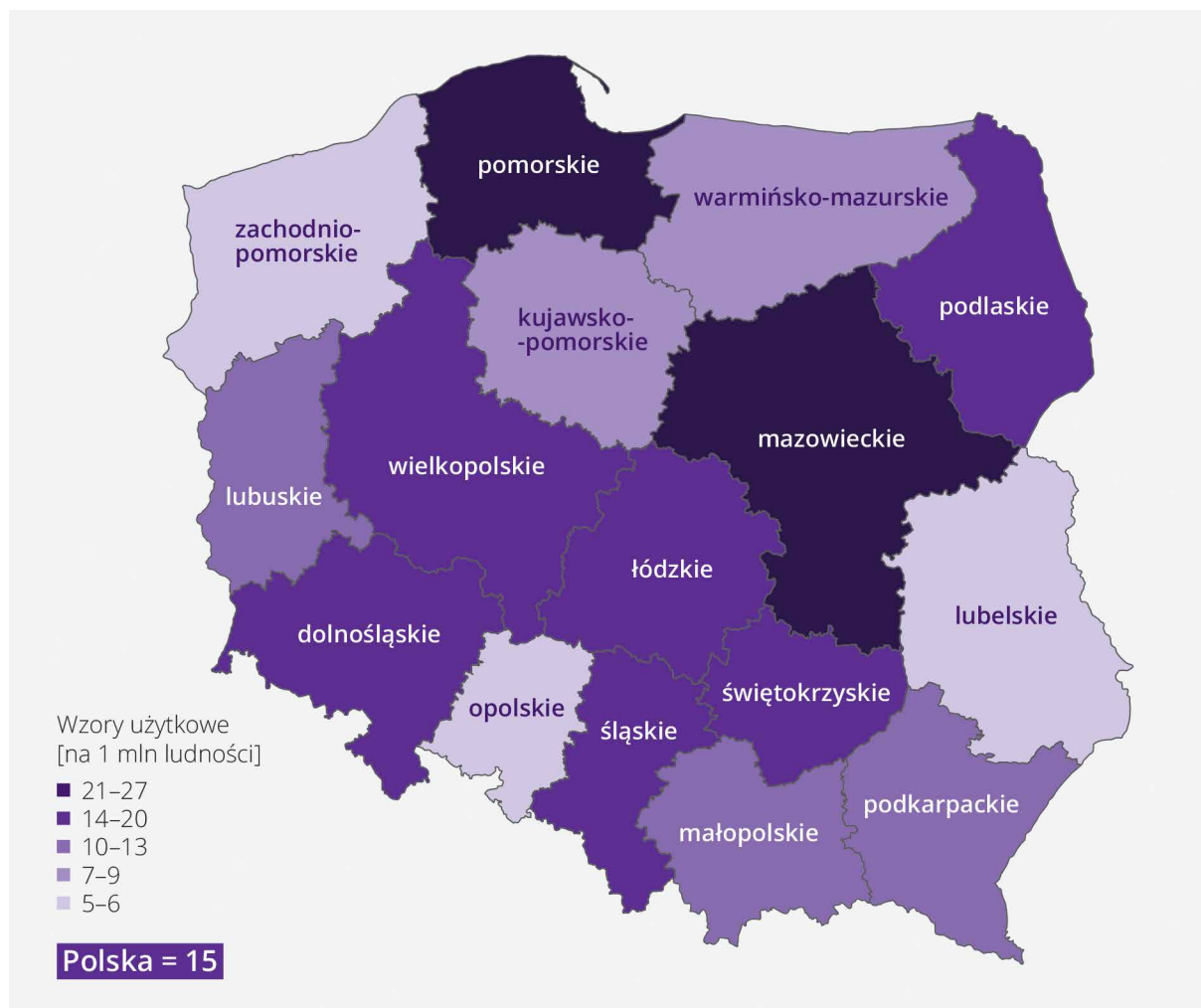
Wykres 8. Wzory użytkowe zgłoszone na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Mapa 3. Wzory użytkowe zgłoszone na 1 mln ludności w 2024 roku według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku województwo małopolskie odnotowało dość duży spadek pod względem danego wskaźnika rok do roku (13, tj. nieco poniżej średniej krajowej – 15) [Mapa 3]. Z kolei łącznie w latach 2018–2024 Małopolska (164) znacznie przekroczyła średnią krajową (136). Wyprzedziły ją jedynie województwa: śląskie (192) i mazowieckie (169) [Wykres 8].

Pełne zestawienie wzorów użytkowych zgłoszonych w latach 2018–2024 w przekroju na polskie regiony zawiera Tabela 10 (Aneks).

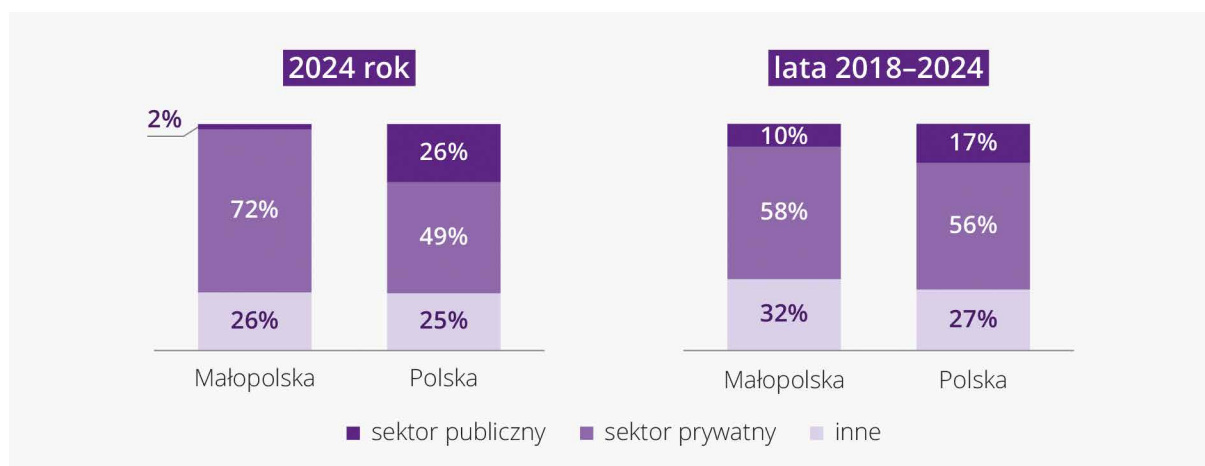

Wzory użytkowe – forma własności

Sektor prywatny dominuje pod względem liczby zgłoszeń wzorów użytkowych w ostatnich latach – zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju.

Niemal 3/4 zgłoszeń wzorów użytkowych w 2024 roku z terenu Małopolski pochodziło od podmiotów z sektora prywatnego. Jest to znacznie większy odsetek niż dla danego roku w skali kraju (niespełna 50%). Mając na uwadze ujęcie szczegółowe, można zauważyć, że ponad połowa małopolskich zgłoszeń w 2024 roku została dokonana ze strony podmiotów zaklasyfikowanych jako **własność krajowych osób fizycznych**⁹ – 24 na 43 zgłoszenia.

Wykres 9. Wzory użytkowe zgłoszone według formy własności – Małopolska na tle kraju¹⁰

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 3. Wzory użytkowe zgłoszone w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności

Forma własności	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Sektor publiczny	18	3	11	14	5	4	1	56
Sektor prywatny	76	40	40	36	51	54	31	328
Inne	26	18	27	23	28	45	11	178

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

⁹ Symbol 214.

¹⁰ Do kategorii „inne” przypisano: podmioty z brakiem przewagi sektorowej; podmioty, które nie mają numeru REGON (osoby fizyczne) lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON; podmioty, dla których w bazie REGON pole „kod i nazwa formy własności” pozostaje puste, czyli brak jest tej informacji w REGON-ie.

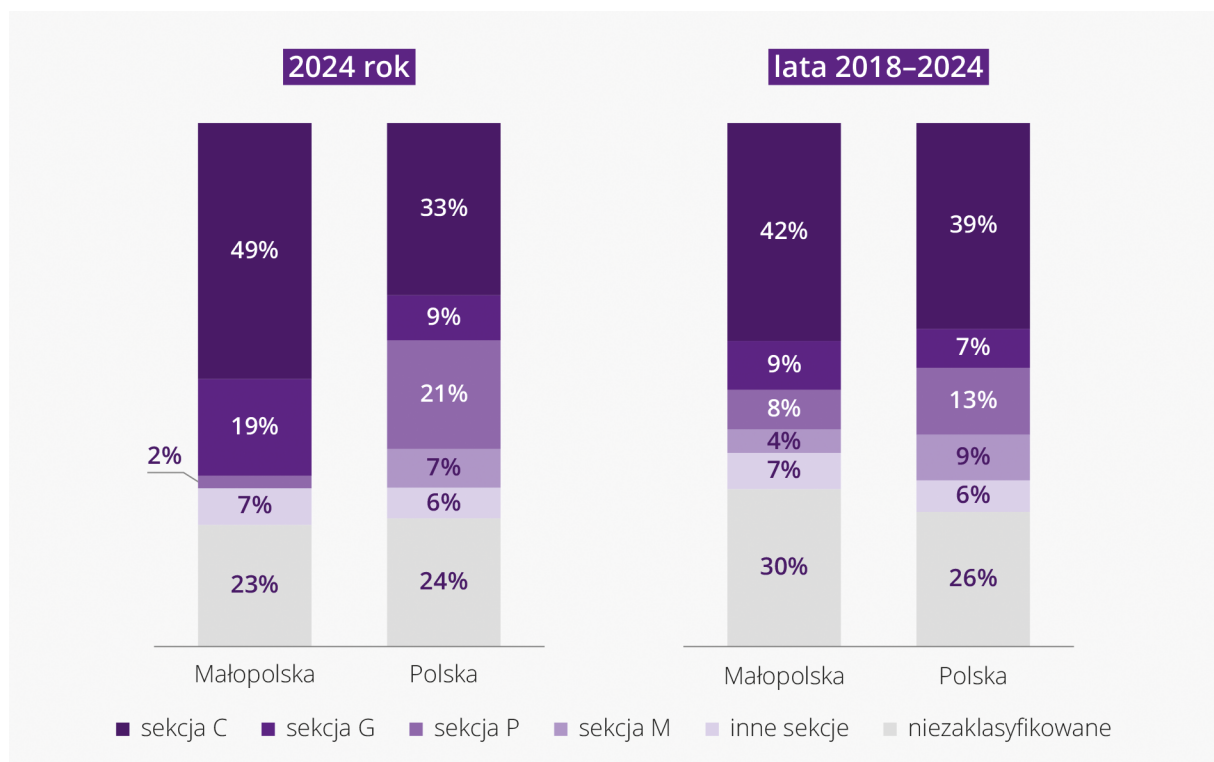

Wzory użytkowe – sekcje PKD

Podmioty z sekcji C (Przetwórstwo przemysłowe) przodują w latach 2018–2024 w liczbie wzorów użytkowych, zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju – około 40% zgłoszeń.

W 2024 roku niemal połowa zgłoszonych wzorów użytkowych pochodziła z sekcji **C (Przetwórstwo przemysłowe)** (a co trzeci wzór użytkowy z tej sekcji w skali kraju). W wypadku Małopolski na drugiej pozycji w danym roku uplasowały się podmioty z sekcji **G (Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli)** (19%), a w skali kraju – podmioty z sekcji **P (Edukacja)** (21%).

Wykres 10. Wzory użytkowe zgłoszone według sekcji PKD¹¹ – Małopolska na tle kraju¹²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

¹¹ Według klasyfikacji PKD 2007: C – Przetwórstwo przemysłowe, G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli, P – Edukacja, M – Działalność profesjonalna, naukowa, techniczna.

¹² Niezaklasyfikowane: podmioty, które nie mają numeru REGON lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON.

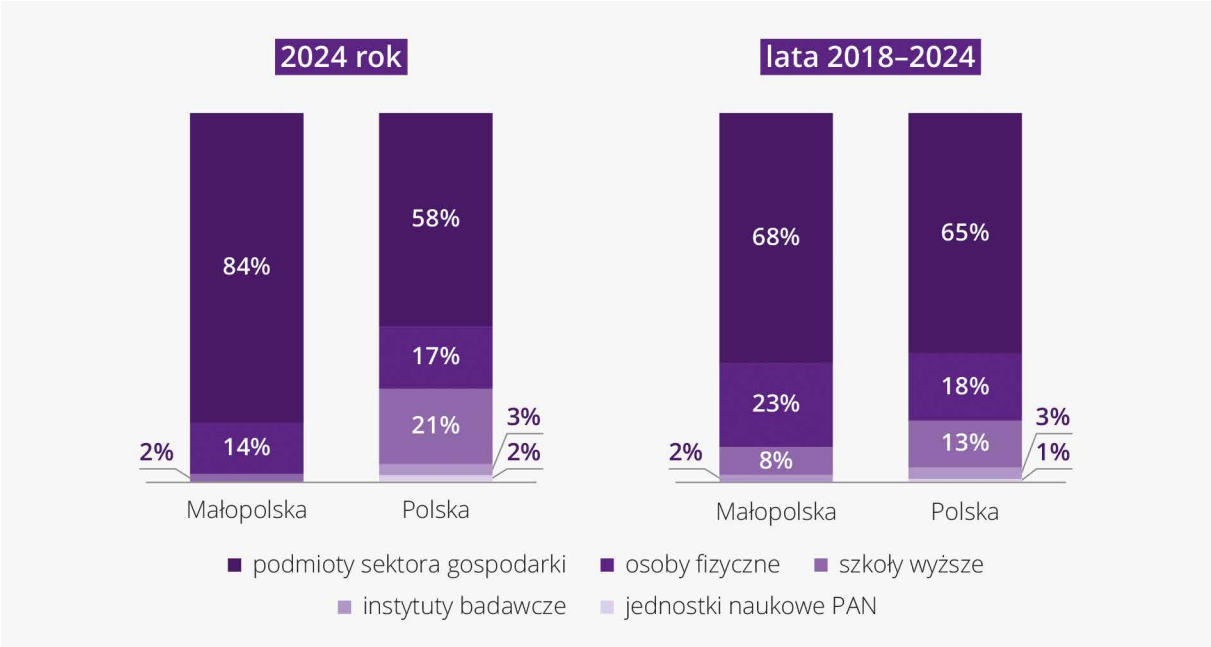

Wzory użytkowe – rodzaj podmiotu zgłaszającego

W latach 2018–2024 najwięcej wzorów użytkowych w skali Małopolski i kraju zgłosiły podmioty sektora gospodarki – około 65%.

W 2024 roku ponad 8 na 10 zgłoszonych wzorów użytkowych z terenu Małopolski pochodziło od podmiotów z sektora **gospodarki** (vs. 58% w skali kraju). Na drugiej pozycji, ze znacznie niższym wynikiem uplasowały się w Małopolsce **osoby fizyczne**, a w skali kraju – szkoły wyższe.

Wykres 11. Wzory użytkowe zgłoszone według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 4. Liczba zgłoszonych wzorów użytkowych w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego

Rodzaju podmiotu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Podmioty sektora gospodarki	84	48	52	48	52	62	36	382
Osoby fizyczne	21	10	15	13	26	37	6	128
Szkoły wyższe	13	1	8	11	5	4	1	43
Instytuty badawcze	2	2	3	1	1	0	0	9
Jednostki naukowe PAN	0	0	0	0	0	0	0	0

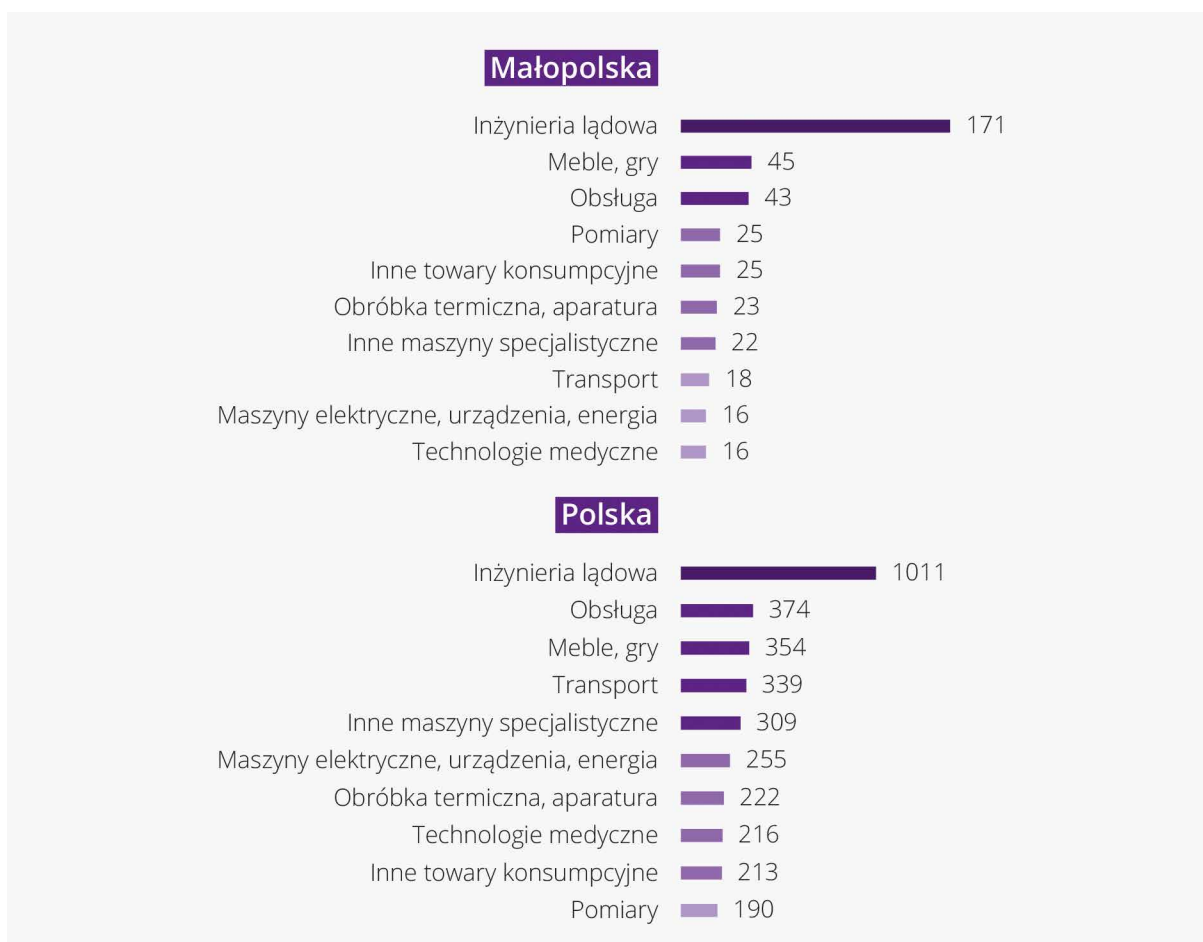
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Wzory użytkowe – dziedziny techniki

Mając na uwadze zgłoszone wzory użytkowe w przekroju na dziedziny techniki, można stwierdzić, że w latach 2018–2024 zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju dominowała **inżynieria lądowa** (odpowiednio 30% i 20%). W czołowej trójce liderów w tym zakresie znalazły się także **meble, gry** oraz **obsługa** – w skali regionu oraz kraju. **Inżynieria lądowa** przoduje także w samym 2024 roku – więcej niż co dziesiąty wzór użytkowy został przypisany do danej dziedziny w Małopolsce i w Polsce. Z roku na rok wrasta liczba wzorów użytkowych o charakterze „niezaklasyfikowane”.

Wykres 12. Wzory użytkowe zgłoszone w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

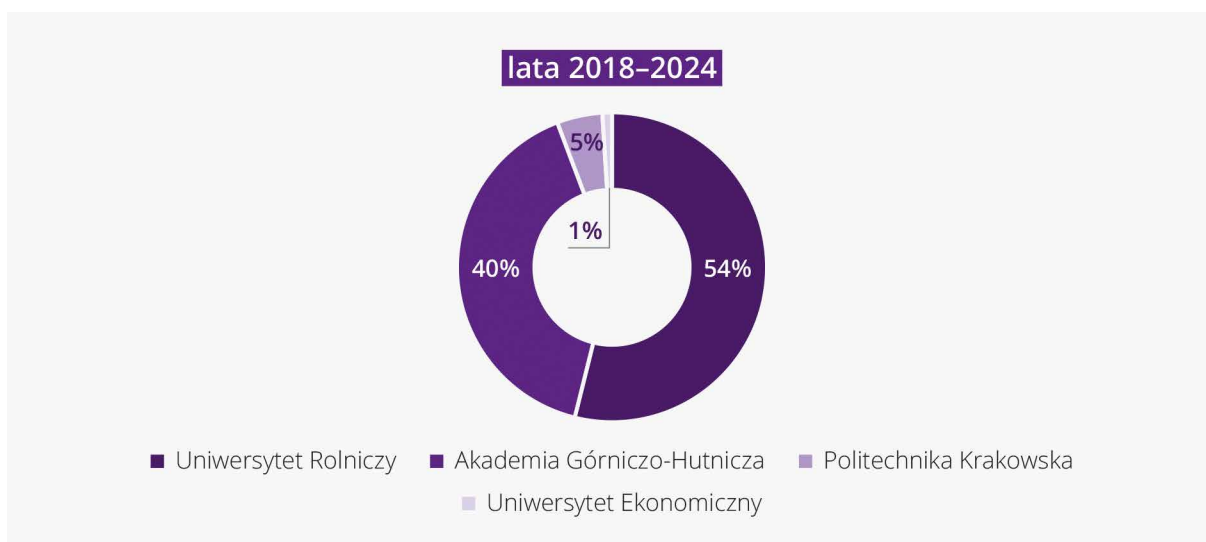

Wzory użytkowe – szkoły wyższe w Małopolsce

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie był liderem w latach 2018–2024 wśród małopolskich szkół wyższych pod względem liczby wzorów użytkowych – 23 na 43 (tj. ponad połowa zgłoszeń).

W samym 2024 roku odnotowano tylko jedno zgłoszenie wzoru użytkowego ze strony małopolskich szkół wyższych – od Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie.

Wykres 13. Udział szkół wyższych w strukturze zgłaszanych wzorów użytkowych w latach 2018–2024

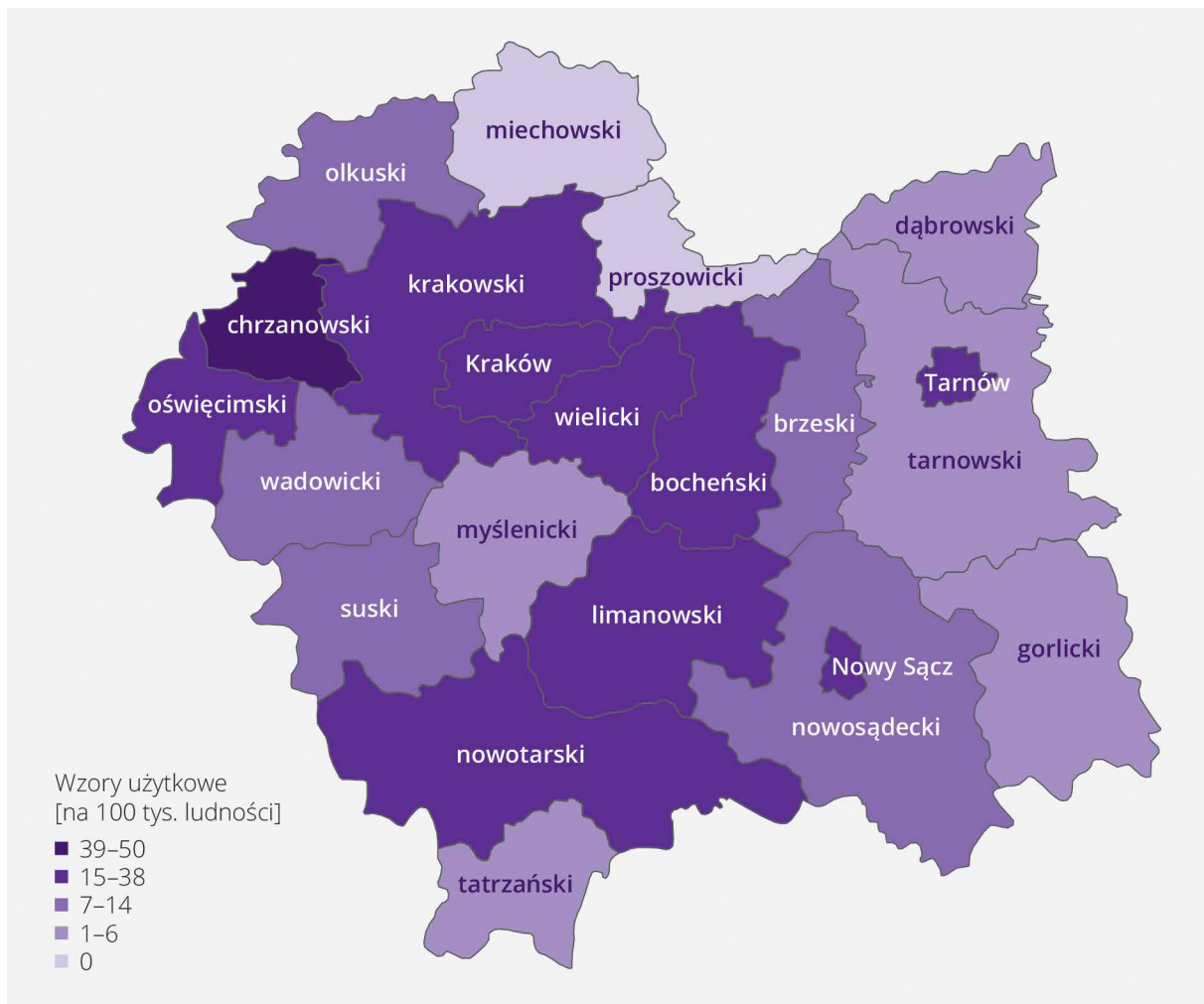
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Wzory użytkowe – powiaty Małopolski

Nieco inaczej niż w przypadku wynalazków rozkłada się rozkład przestrzenny w obrębie regionu dla wzorów użytkowych. Kraków, choć pozostaje niepodważalnym liderem, odgrywa mniej istotną rolę. W latach 2018–2024 zgłoszono tu blisko 1/3 wzorów użytkowych – łącznie 179. Kolejne miejsca zajęły powiaty: chrzanowski (61), krakowski (45), nowotarski (34), Nowy Sącz (31) i nowosądecki (30). W powiatach proszowickim i miechowskim w analizowanym okresie nie odnotowano żadnych zgłoszeń.

Mapa 4. Wzory użytkowe zgłoszone na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przeliczeniu na liczbę ludności w latach 2018–2024 Kraków znalazł się dopiero na trzeciej pozycji (22 wzory użytkowe na 100 tys. mieszkańców), ustępując – analogicznie jak w roku poprzednim – powiatom: chrzanowskiemu (50) oraz Nowemu Sączowi (38). Najslabiej pod względem danego wskaźnika wypadły powiaty: proszowski i miechowski (oba po 0) oraz dąbrowski i gorlicki (oba po 5). Średnia dla regionu wyniosła 16 [Mapa 4].

Wykres 14. Liczba wzorów użytkowych zgłoszonych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2018–2024 więcej niż połowa małopolskich powiatów charakteryzowała się ujemną dynamiką wzrostu. Również w Krakowie dynamika osiągnęła wartość ujemną -76%. Natomiast Nowy Sącz odnotował dynamikę dodatnią o wartości 50%. Znacząco wzrosła liczba zgłoszonych wzorów użytkowych w powiecie krakowskim (150%). W porównaniu do 2023 roku ujemną dynamikę wzrostu zanotowano także w przypadku ponad połowy powiatów, przy czym największy spadek miał miejsce w powiatach: gorlickim, myślenickim i suskim. Wskaźnik dla Krakowa to -65%.

Pełne zestawienie wzorów użytkowych zgłoszonych w latach 2018–2024 w przekroju na małopolskie powiaty zawiera Tabela 14 (Aneks).

Część 3

Otrzymane patenty

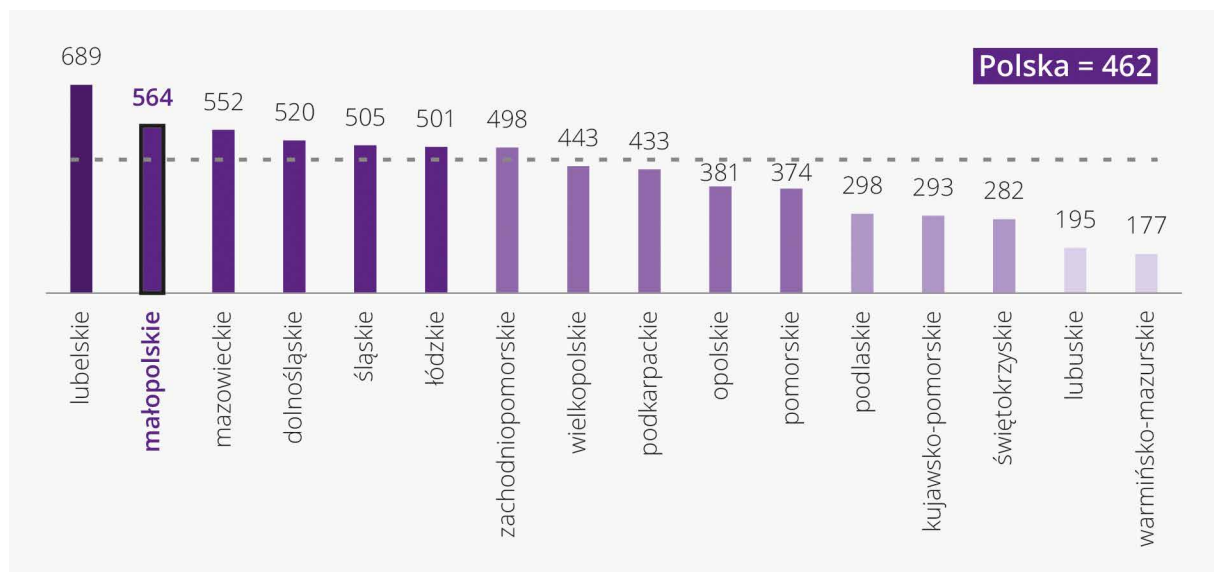
Patenty – Małopolska na tle innych województw

W latach 2018–2024 małopolskim podmiotom przyznano łącznie 1931 patentów, co stanowiło 11% patentów w skali kraju (3. lokata).

W 2024 roku Małopolska utrzymała się w czołowej trójce regionów pod względem liczby przyznanych patentów – 210 na 2000 w skali kraju (tj. 11%). Niezmiennie pozycję lidera zajęło województwo mazowieckie (15%), a wicelidera – województwo śląskie (12%). Analogiczny rozkład liderów zanotowano dla lat 2018–2024.

Jedynie regiony: lubelski i podkarpacki odnotowały dodatnią dynamikę wzrostu (odpowiednio 25% i 3%) względem 2018 roku. W tym względzie Małopolska charakteryzuje się nieco gorszym wynikiem niż średnia krajowa, tj. -40% vs. -31%. Mając na uwadze porównanie do 2023 roku, widzimy, że liczba patentów otrzymanych na terenie Małopolski nieznacznie spadła (-2%).

Wykres 15. Patenty otrzymane na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Mapa 5. Patenty otrzymane na 1 mln ludności w 2024 roku według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku województwo małopolskie (61) znalazło się pod względem danego wskaźnika na 3. pozycji, za regionami: lubelskim (104) i podkarpackim (67) [Mapa 5]. Również w latach 2018–2024 Małopolska (564) znacznie przekroczyła średnią krajową (462). Wyprzedziło ją jedynie województwo lubelskie (689) [Wykres 15].

Pełne zestawienie patentów zgłoszonych w latach 2018–2024 w przekroju na polskie regiony zawiera Tabela 11 (Aneks).

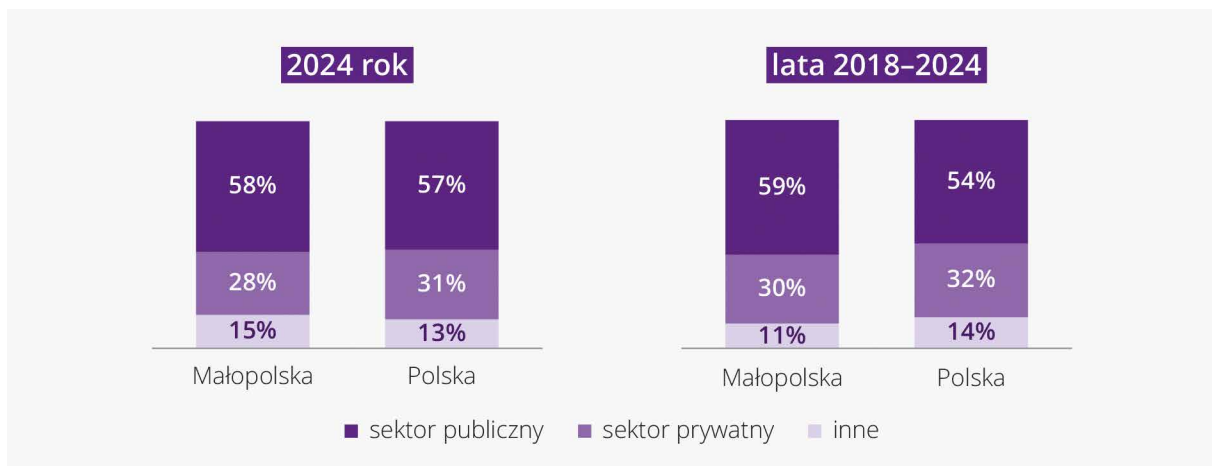

Patenty – forma własności

W ostatnich latach utrzymuje się przewaga sektora publicznego nad prywatnym pod względem liczby przyznanych patentów – zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju.

W 2024 roku niemal 60% patentów przyznanych zarówno podmiotom z Małopolski, jak i podmiotom w skali kraju dotyczyło sektora publicznego. W szczegółowej klasyfikacji dominowała **własność państwowych osób prawnych**¹³ (88 na 210 patentów w wypadku Małopolski).

Wykres 16. Patenty otrzymane według formy własności – Małopolska na tle kraju¹⁴

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 5. Patenty otrzymane w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności

Forma własności	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Sektor publiczny	173	190	169	237	127	124	121	1141
Sektor prywatny	142	103	59	104	51	64	58	581
Inne	36	26	31	23	35	27	31	209

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

¹³ Symbol 112.

¹⁴ Do kategorii „inne” przypisano: podmioty z brakiem przewagi sektorowej; podmioty, które nie mają numeru REGON (osoby fizyczne) lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON; podmioty, dla których w bazie REGON pole „kod i nazwa formy własności” pozostaje puste, czyli brak jest tej informacji w REGON-ie.

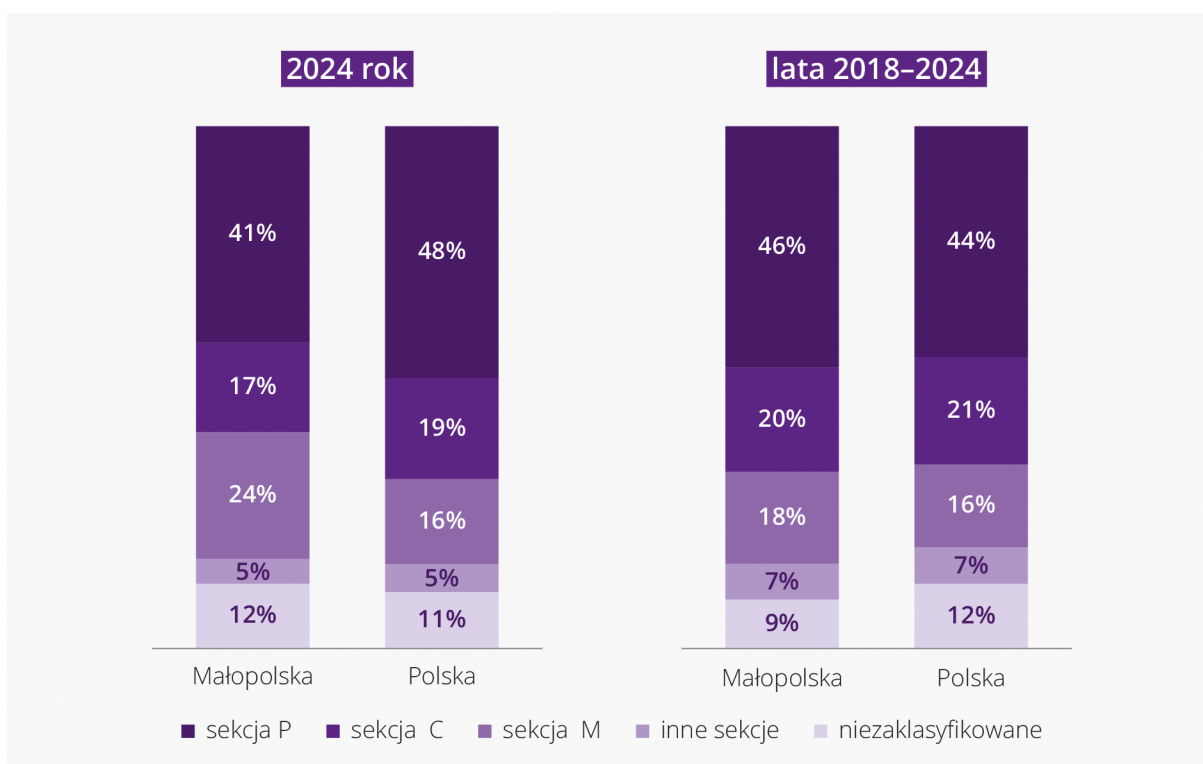

Patenty – sekcje PKD

Podmioty z sekcji P (Edukacja) od lat przodują w przyznanej liczbie patentów – zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju.

W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej patentów w Małopolsce przyznano podmiotom z sekcji **P (Edukacja)** – 41% (vs. 48% w skali kraju). W czołowej trójce w analizowanym roku znalazły się też sekcje: **M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna)** – 24% oraz **C (przetwórstwo przemysłowe)** – 17%. W ujęciu szczegółowym najwięcej patentów przyznano w podklasie **Szkoły wyższe**¹⁵.

Wykres 17. Patenty otrzymane według sekcji PKD¹⁶ – Małopolska na tle kraju¹⁷

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

¹⁵ Podklasa 85.42.Z.

¹⁶ Według klasyfikacji PKD 2007: P – Edukacja, C – Przetwórstwo przemysłowe, M – Działalność profesjonalna, naukowa, techniczna.

¹⁷ Niezaklasyfikowane: podmioty, które nie mają numeru REGON lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON.

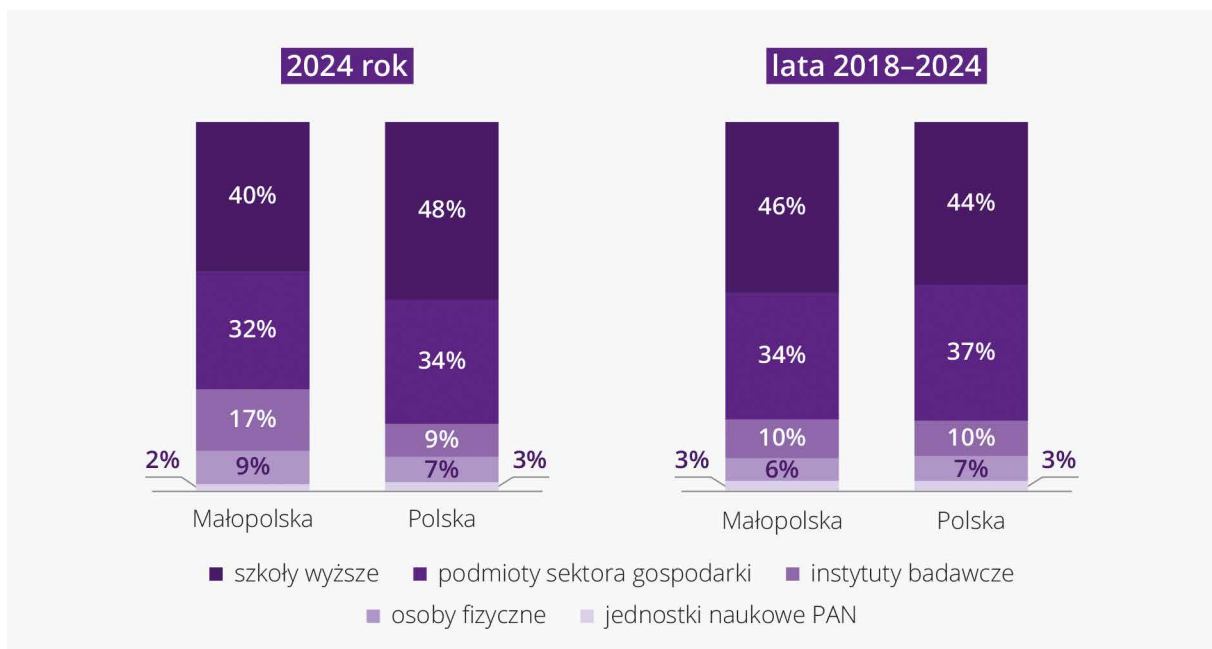

Patenty – rodzaj podmiotu zgłaszającego

W latach 2018–2024 najwięcej patentów w skali Małopolski i kraju przyznano szkołom wyższym – około 45%.

W 2024 roku, analogicznie jak w latach ubiegłych, 40% patentów w skali Małopolski przyznano **szkołom wyższym** (vs. 48% w skali kraju). Na drugiej pozycji uplasowały się podmioty sektora **gospodarki** – około 1/3 patentów zarówno w Małopolsce, jak i w Polsce. W czołowej trójce znalazły się też instytuty badawcze, ze znacznie niższym wynikiem.

Wykres 18. Patenty otrzymane według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 6. Liczba otrzymanych patentów w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego

Rodzaju podmiotu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Szkoły wyższe	152	164	126	172	93	97	85	889
Podmioty sektora gospodarki	153	109	75	119	66	73	67	662
Instytuty badawcze	23	17	32	53	23	18	35	201
Osoby fizyczne	13	21	17	12	20	17	19	119
Jednostki naukowe PAN	4	8	9	8	11	10	4	54

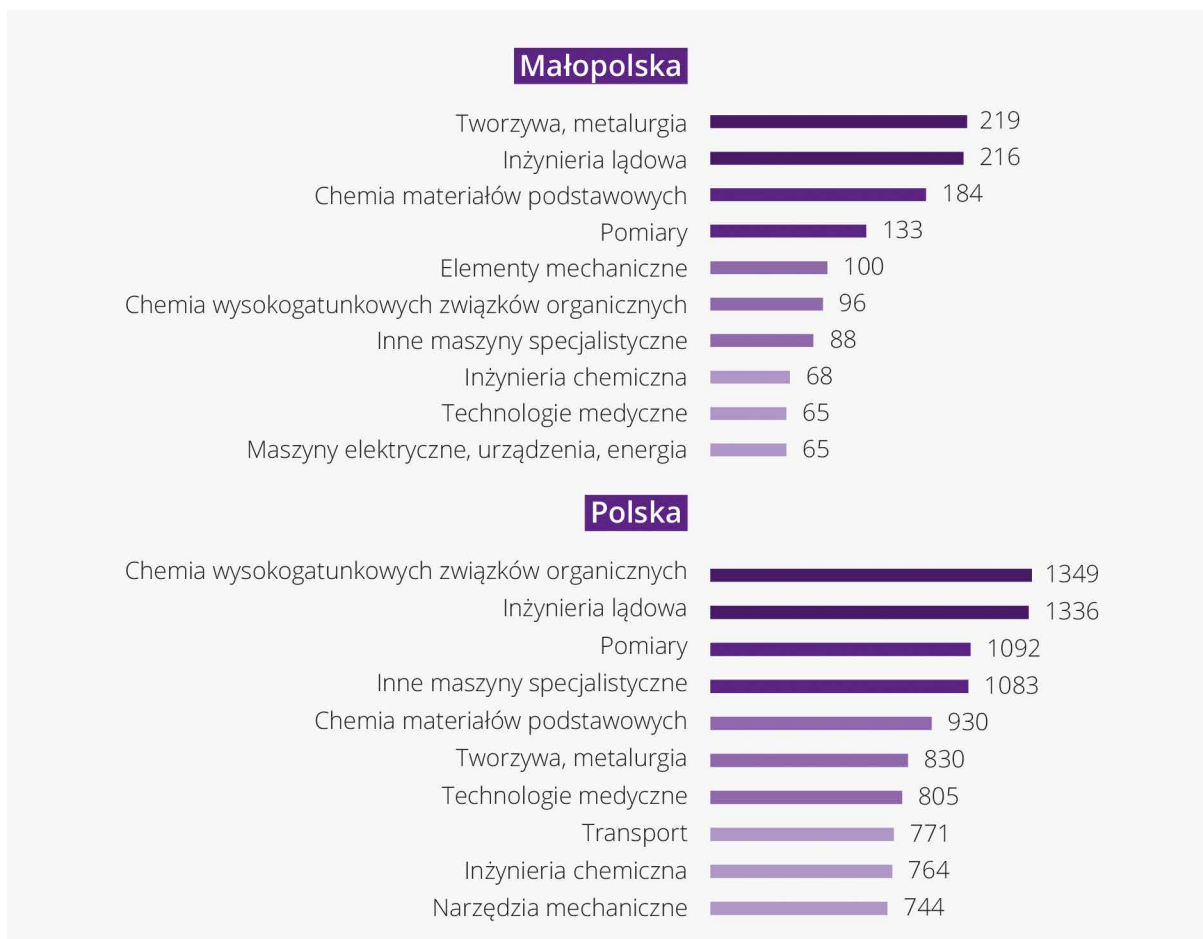
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Patenty – dziedziny techniki

W ostatnich sześciu latach najwięcej przyznanych w Małopolsce patentów dotyczyło dziedziny **tworzywa i metalurgia oraz inżynieria lądowa** – oba po 11%. Niemal co dziesiąty patent był związany z **chemią materiałów podstawowych**. Także w 2024 roku na terenie Małopolski dominowały **tworzywa i metalurgia** (30 na 210 patentów), a na pozycji wice-lidera – **chemia materiałów podstawowych** (27 na 210 patentów).

Wykres 19. Patenty otrzymane w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

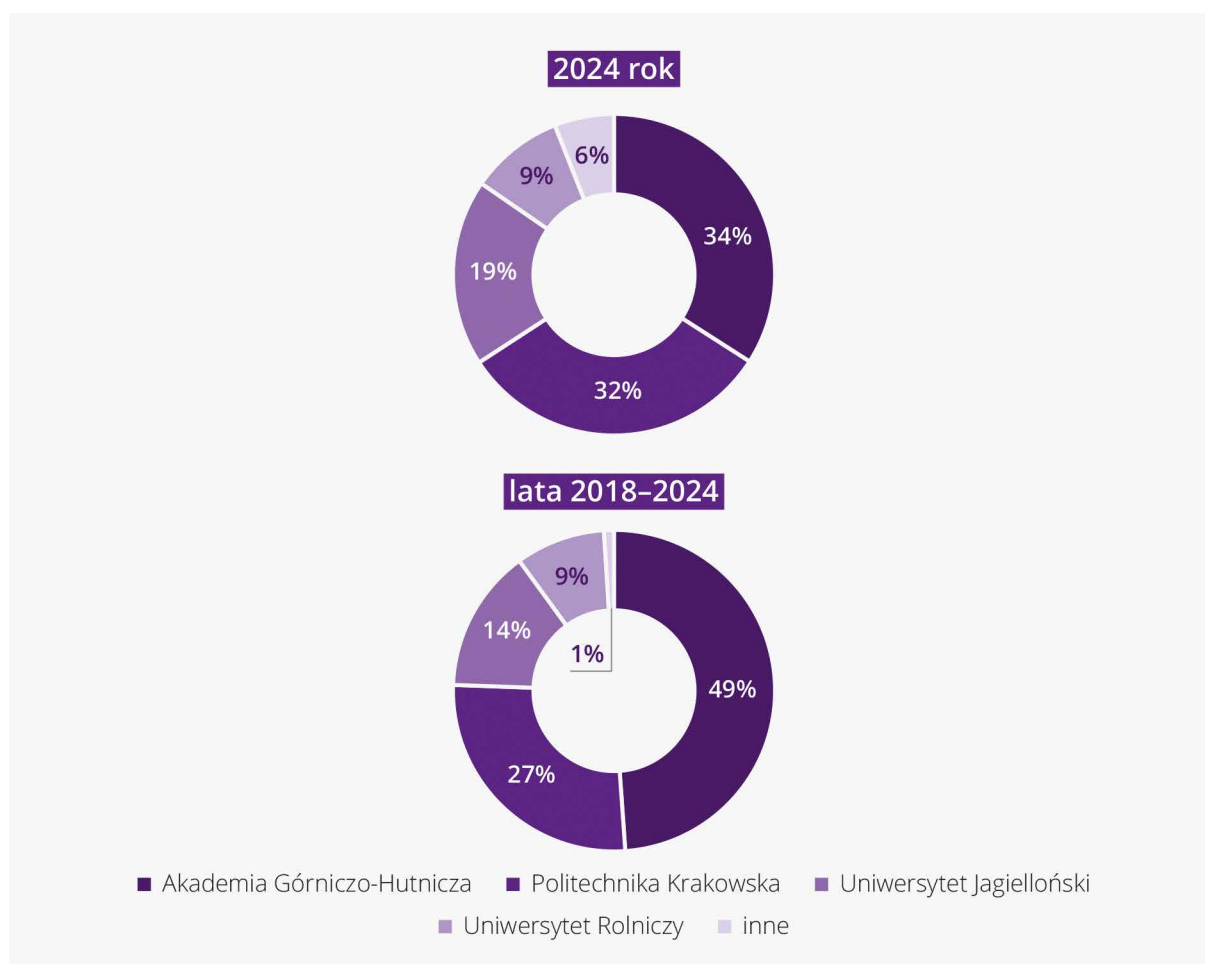

Patenty – szkoły wyższe w Małopolsce

W latach 2018–2024 liderem wśród małopolskich szkół wyższych była Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – łącznie 434 przyznane patenty (tj. niemal 50%).

W 2024 roku szkoły wyższe otrzymały łącznie 85 patentów, z czego ponad 1/3 stanowiły otrzymane przez krakowską Akademię Górniczo-Hutniczą – 29 patentów. Tuż za nią z nieznacznym wynikiem uplasowała się Politechnika Krakowska – 27 na 85 patentów. W czołowej trójce znalazł się również Uniwersytet Jagielloński.

Wykres 20. Udział szkół wyższych w strukturze otrzymanych patentów w 2024 roku oraz w latach 2018–2024¹⁸

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

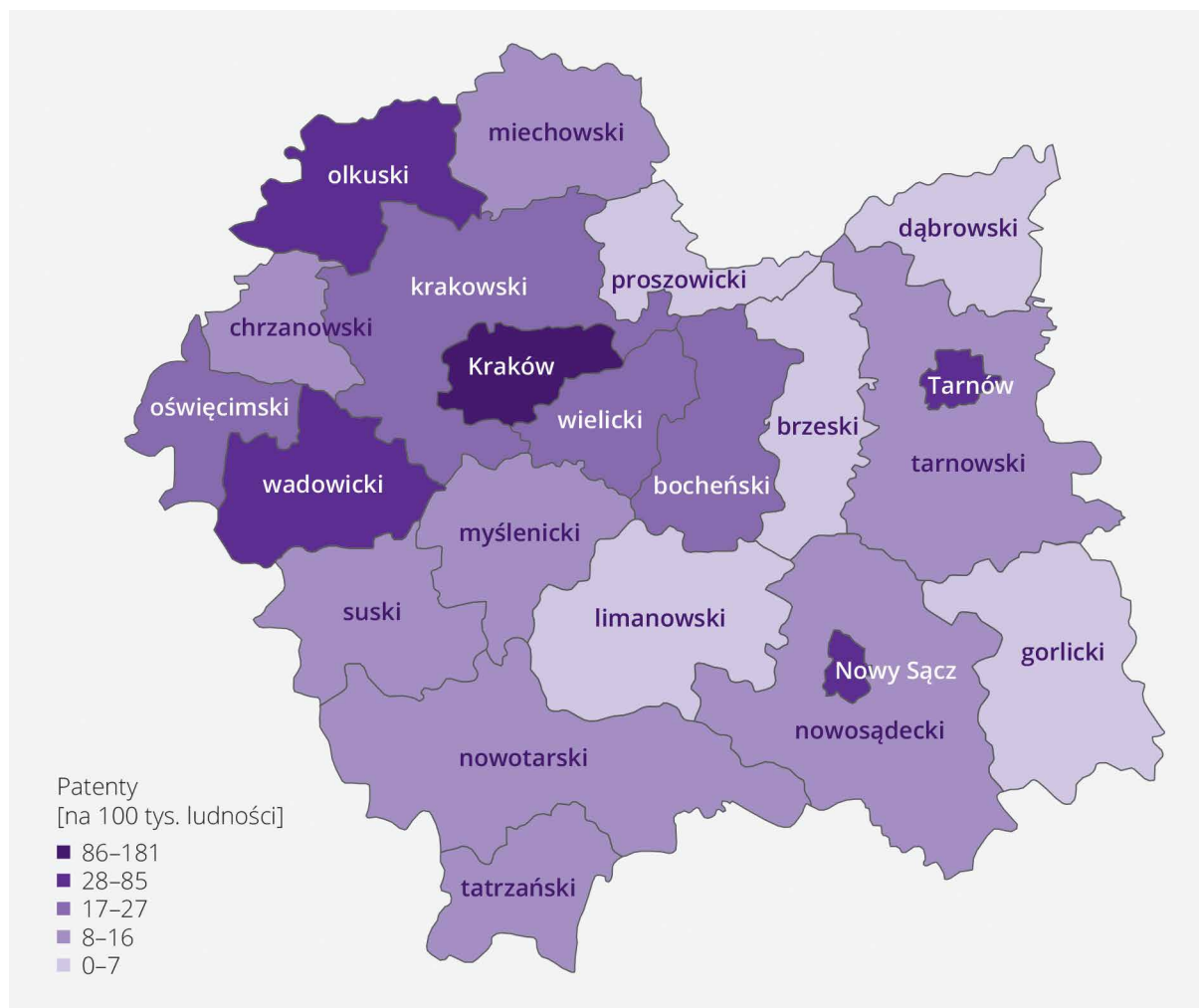
¹⁸ Inne: Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie, Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Sączu, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

Patenty – powiaty Małopolski

W latach 2018–2024 niemal 3/4 patentów w województwie małopolskim przyznano podmiotom zlokalizowanym w Krakowie. Udzielono ich tam łącznie 1440. Udział pozostałych powiatów był znikomy i nie przekroczył 5%. Najmniej patentów przyznano w powiatach: brzeskim, dąbrowskim, miechowskim i proszowickim (w tym ostatnim nie udzielono ani jednego patentu).

Mapa 6. Patenty udzielone na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców w analizowanym okresie najkorzystniej wypadły miasta na prawach powiatu, w kolejności: Kraków (181), Nowy Sącz (85), Tarnów (38), a także powiat olkuski (38). Najgorszy wskaźnik odnotowały powiaty: limanowski (7),

gorlicki (6), brzeski (5), dąbrowski (2) oraz proszowicki (0). Średnia wartość wskaźnika dla regionu wyniosła 57 patentów [Mapa 6].

Wykres 21. Liczba patentów otrzymanych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2018–2024 większość małopolskich powiatów odnotowała spadek liczby otrzymanych patentów. W Krakowie dynamika spadła o 34%, w Nowym Sączu – o 80%, a w Tarnowie – o 50%. W porównaniu do 2023 roku najwyższą dynamiką wzrostu charakteryzował się powiat olkuski (200%).

Pełne zestawienie patentów otrzymanych w latach 2018–2024 w przekroju na małopolskie powiaty zawiera Tabela 15 (Aneks).

Część 4

Otrzymane prawa ochronne na wzory użytkowe

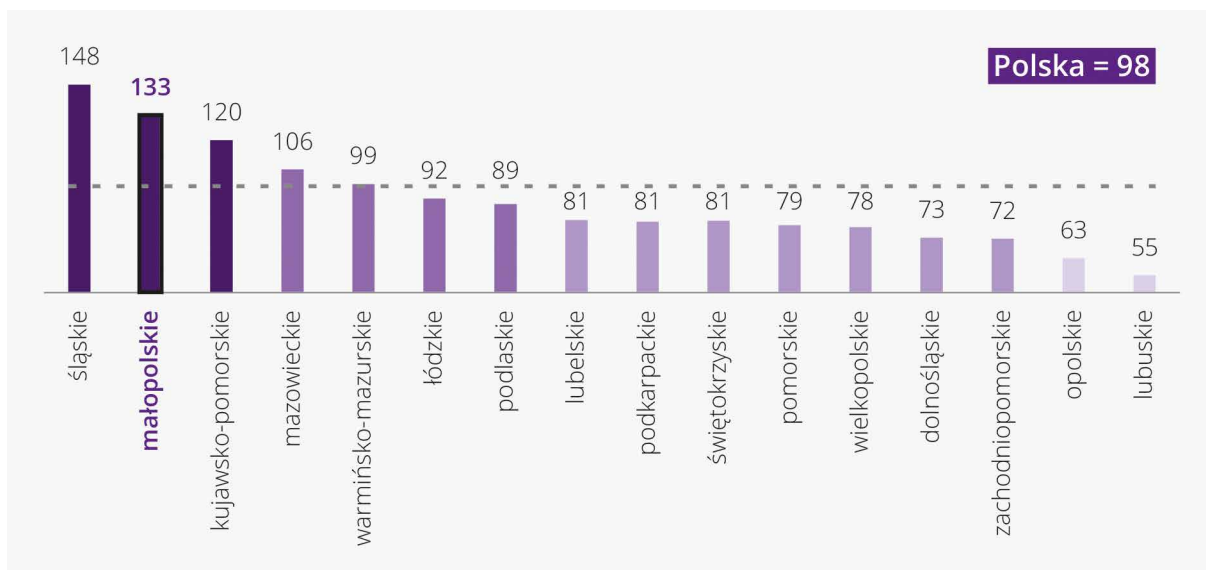
Prawa ochronne – Małopolska na tle innych województw

W 2024 roku małopolskim podmiotom przyznano 59 praw ochronnych na wzory użytkowe, co stanowiło 14% praw ochronnych ogółem w skali kraju (432). Najwięcej praw ochronnych na wzory użytkowe otrzymały podmioty z terenu województwa śląskiego (18%) oraz mazowieckiego (15%).

Jedynie region dolnośląski odnotował dodatnią dynamikę wzrostu (60%) względem 2018 roku. Wartość dla Małopolski była zbliżona do średniej krajowej (tj. -40% vs. -44%). W porównaniu do 2023 roku na terenie Małopolski nastąpił wzrost otrzymanych praw ochronnych o 23%.

W latach 2018–2024 podmioty z terenu Małopolski otrzymały łącznie 454 prawa ochronne ze strony Urzędu Patentowego RP, co stanowiło 12% praw ochronnych w skali kraju (3. lokata).

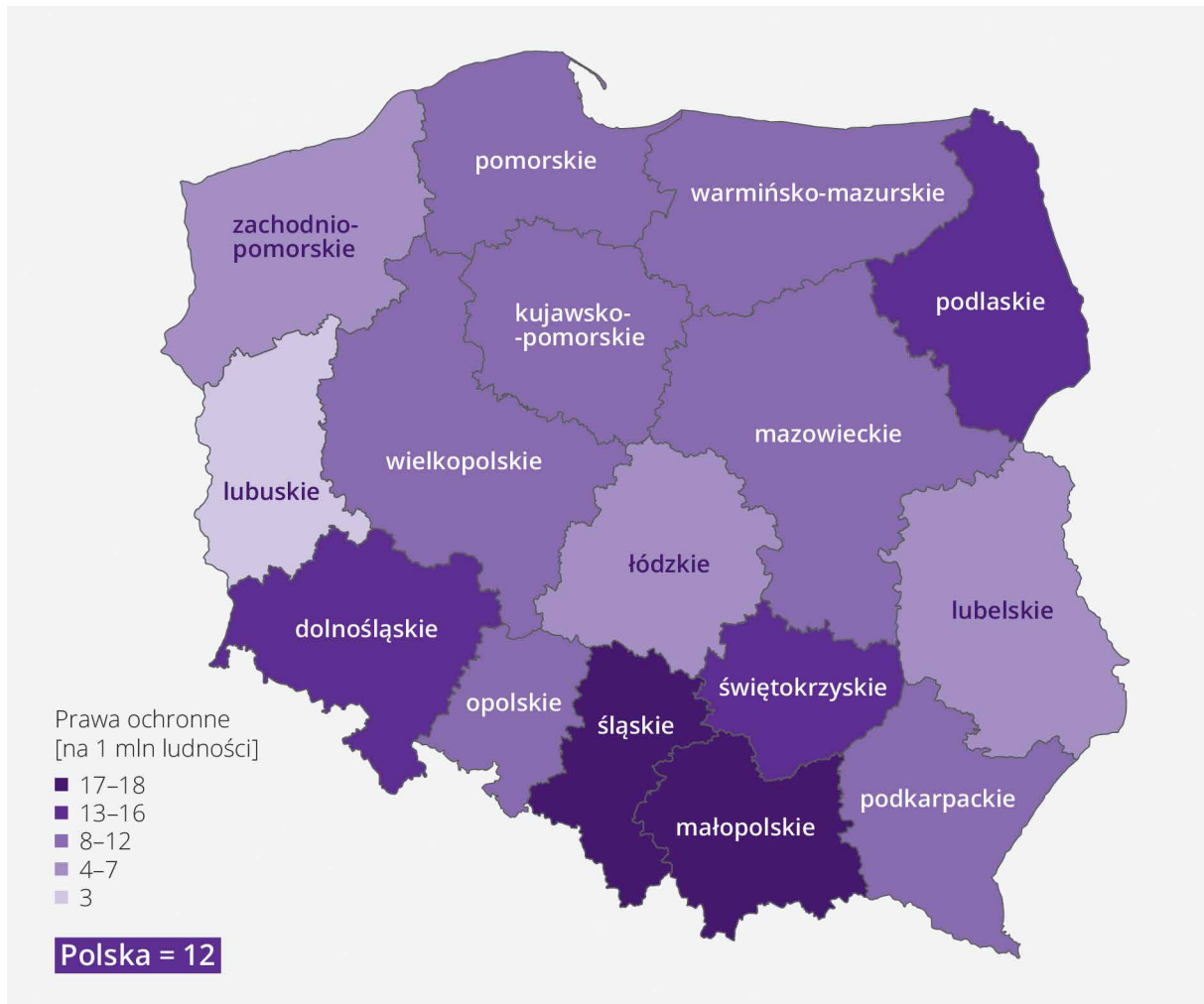
Wykres 22. Prawa ochronne otrzymane na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Mapa 7. Prawa ochronne otrzymane na 1 mln ludności w 2024 roku według województw

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku województwo małopolskie znalazło się na pozycji wicelidera w skali kraju pod względem liczby przyznanych praw ochronnych na wzory użytkowe zgłoszone w latach poprzednich (17), tuż za regionem śląskim (18) [Mapa 7]. Podobnie w latach 2018–2024 – Małopolska z wynikiem 133 wartości danego wskaźnika znacznie przekroczyła średnią krajową (98). Wyprzedziło ją jedynie województwo śląskie (148) [Wykres 22].

Pełne zestawienie praw ochronnych zgłoszonych w latach 2018–2024 w przekroju na polskie regiony zawiera Tabela 12 (Aneks).

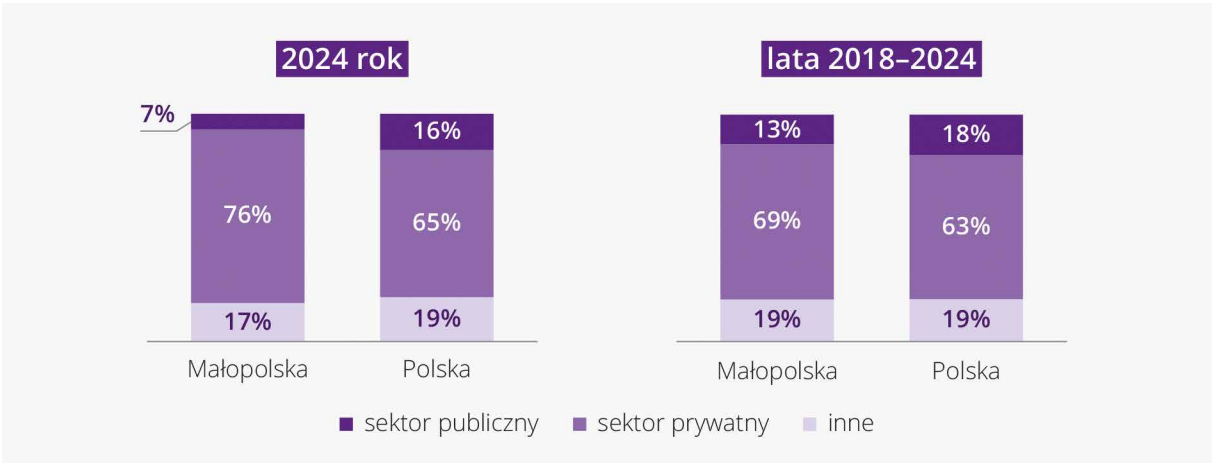

Prawa ochronne – forma własności

Sektor prywatny dominuje pod względem liczby otrzymanych praw ochronnych na wzory użytkowe w ostatnich latach – zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju.

W 2024 roku ponad 3/4 praw ochronnych na wzory użytkowe na terenie Małopolski przyznano podmiotom z sektora prywatnego (aż o 10 p.p. więcej niż w skali kraju). Mając na uwadze ujęcie szczegółowe, można odnotować, iż aż 2/3 małopolskich praw ochronnych dotyczyło podmiotów zaklasyfikowanych jako **własność krajowych osób fizycznych** (tj. 39 na 59 praw ochronnych)¹⁹.

Wykres 23. Prawa ochronne otrzymane według formy własności – Małopolska na tle kraju²⁰

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 7. Prawa ochronne otrzymane w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności

Forma własności	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Sektor publiczny	6	15	6	10	8	10	4	59
Sektor prywatny	83	60	42	30	27	24	45	311
Inne	10	16	17	10	7	14	10	84

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

¹⁹ Symbol 214.
²⁰ Do kategorii „inne” przypisano: podmioty z brakiem przewagi sektorowej; podmioty, które nie mają numeru REGON (osoby fizyczne) lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON; podmioty, dla których w bazie REGON pole „kod i nazwa formy własności” pozostaje puste, czyli brak jest tej informacji w REGON-ie.

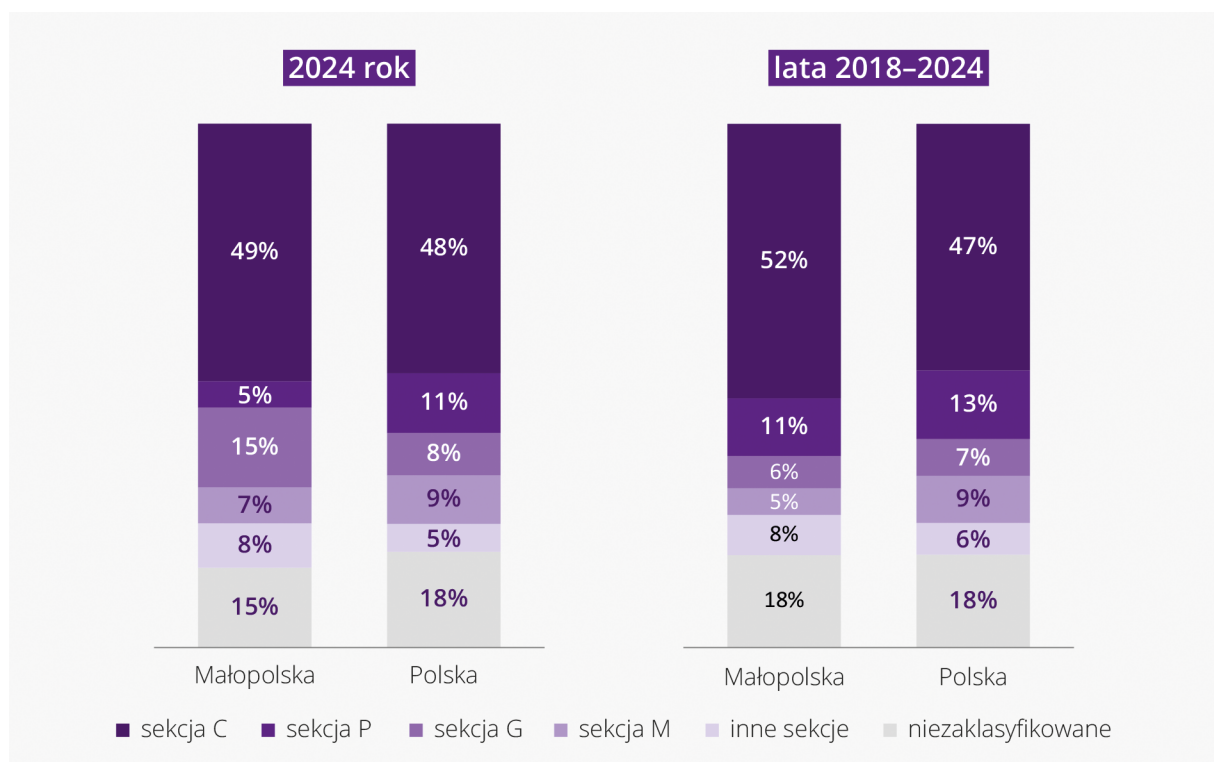

Prawa ochronne – sekcje PKD

Podmiotom z sekcji C (Przetwórstwo przemysłowe) przyznano w latach 2018–2024 około 50% praw ochronnych na wzory użytkowe – zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju.

W 2024 roku niemal połowa otrzymanych w skali Małopolski praw ochronnych na wzory użytkowe tyczyła się podmiotów z sekcji **C (Przetwórstwo przemysłowe)** (analogicznie jak w skali kraju). W wypadku Małopolski na drugiej pozycji w danym roku uplasowały się podmioty z sekcji **G (Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli)** (15%), a w skali kraju – podmioty z sekcji **P (Edukacja)** (11%).

Wykres 24. Prawa ochronne otrzymane według sekcji PKD²¹ – Małopolska na tle kraju²²

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

²¹ Według klasyfikacji PKD 2007: C – Przetwórstwo przemysłowe, P – Edukacja, G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli, M – działalność profesjonalna, naukowa, techniczna.

²² Niezaklasyfikowane: podmioty, które nie mają numeru REGON lub Urząd nie dysponuje dla nich numerem REGON.

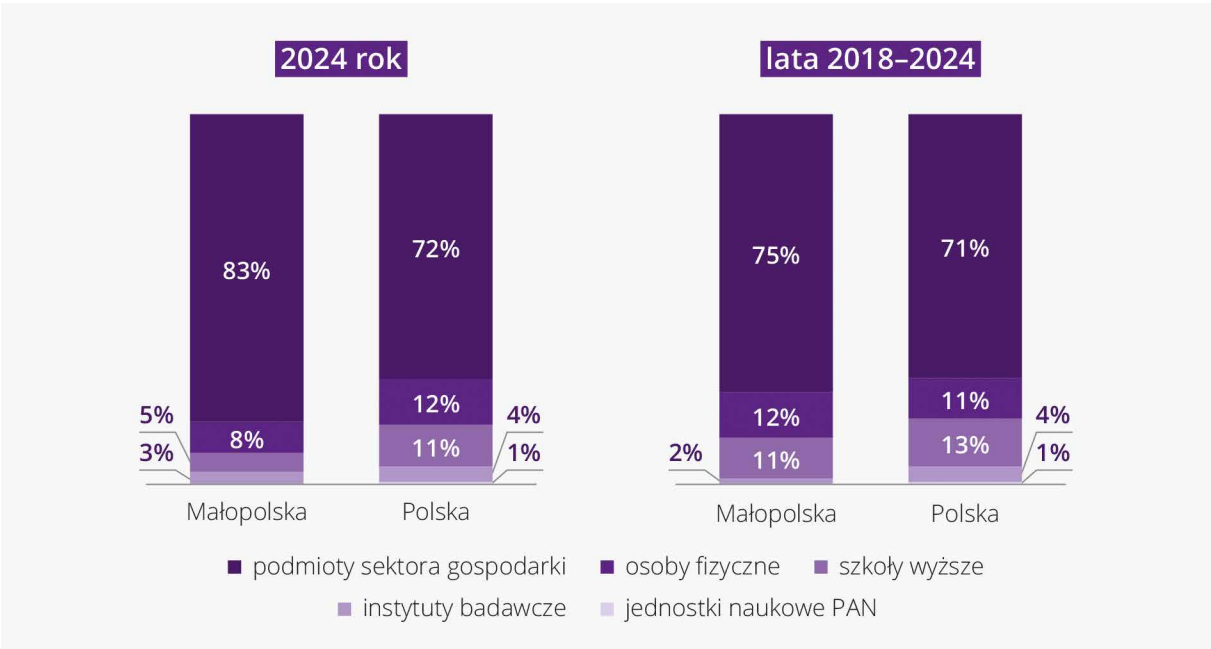

Prawa ochronne – rodzaj podmiotu zgłaszającego

W latach 2018–2024 najczęściej praw ochronnych na wzory użytkowe w skali Małopolski i kraju przyznano podmiotom sektora gospodarki – ponad 70%.

W 2024 roku aż 8 na 10 przyznanych praw ochronnych na wzory użytkowe na terenie Małopolski dotyczyło podmiotów sektora **gospodarki** (vs. 72% w skali kraju). Na drugiej pozycji, ze znacznie niższym wynikiem, uplasowały się osoby fizyczne.

Wykres 25. Prawa ochronne otrzymane według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 8. Liczba otrzymanych praw ochronnych w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego

Rodzaju podmiotu	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
Podmioty sektora gospodarki	88	68	45	32	32	27	49	341
Osoby fizyczne	5	10	14	6	4	12	5	56
Szkoły wyższe	6	13	6	9	5	8	3	50
Instytuty badawcze	0	0	0	3	1	1	2	7
Jednostki naukowe PAN	0	0	0	0	0	0	0	0

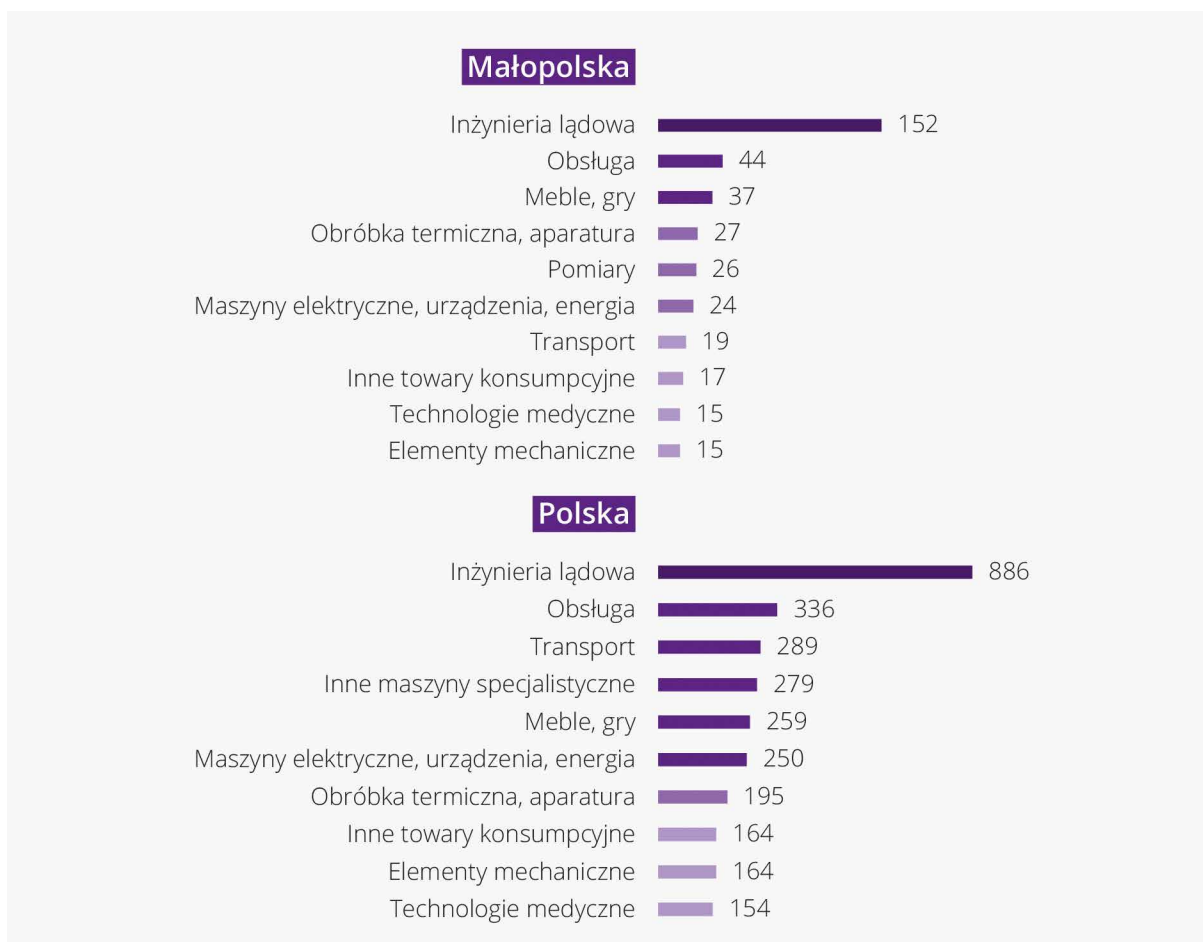
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Prawa ochronne – dziedziny techniki

W latach 2018–2024 ponad 1/3 przyznanych w Małopolsce praw ochronnych na wzory użytkowe odnosiła się do dziedziny **inżynieria lądowa** (vs. niemal 1/4 w skali kraju). W Małopolsce co dziesiąte otrzymane prawo ochronne w danym okresie dotyczyło dziedziny **obsługa** (2. lokata), a 8% – **meble, gry** (3. lokata). Analizując sytuację w 2024 roku, widać, że **inżynieria lądowa** także znalazła się na pozycji lidera – ponad 40% w skali regionu oraz 27% w skali kraju.

Wykres 26. Prawa ochronne otrzymane w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)

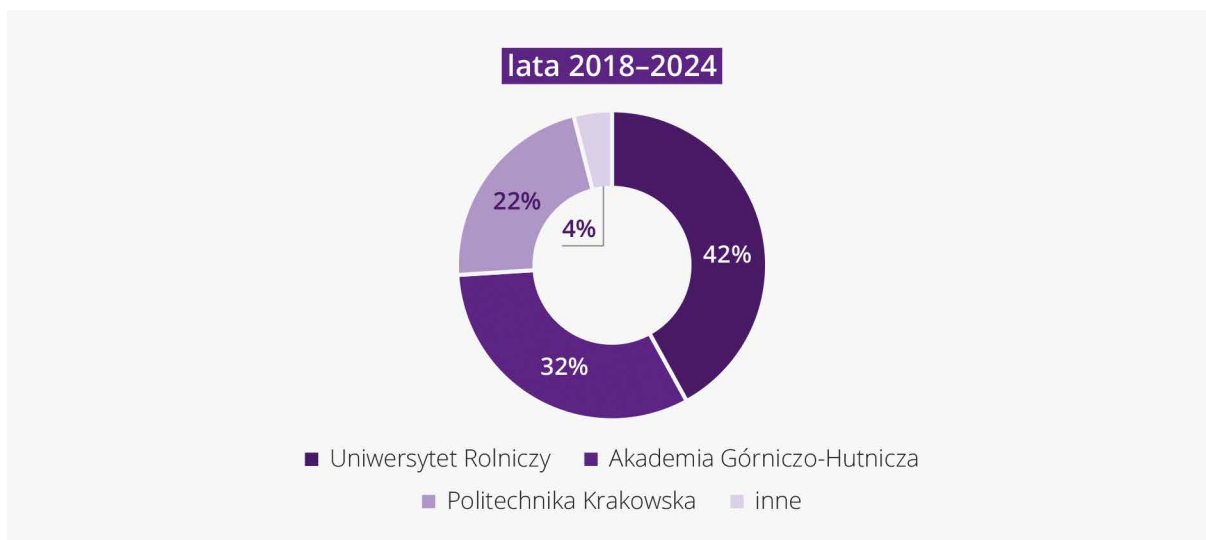
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Prawa ochronne – szkoły wyższe w Małopolsce

W latach 2018–2024 małopolskim szkołom wyższym przyznano łącznie 50 praw ochronnych na wzory użytkowe, z czego ponad 40% dotyczyło Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. Na drugiej pozycji uplasowała się Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (32%). W samym 2024 roku odnotowano tylko 3 prawa ochronne przyznane małopolskim szkołom wyższym.

Wykres 27. Udział szkół wyższych w strukturze otrzymanych praw ochronnych w latach 2018–2024²³

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

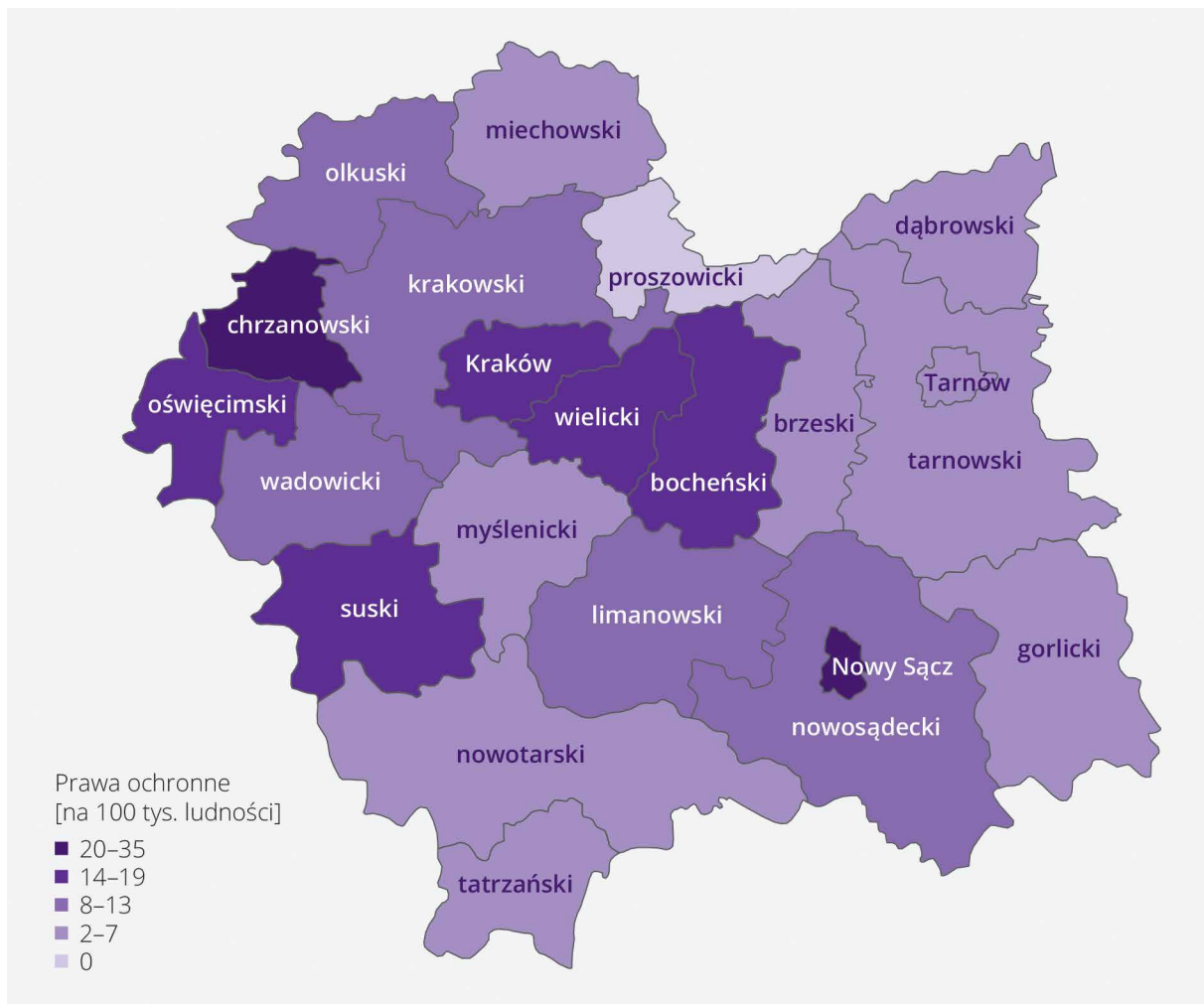
²³ Inne: Uniwersytet Jagielloński i Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie.

Prawa ochronne – powiaty Małopolski

W latach 2018–2024 co trzecie prawo ochronne na wzory użytkowe zostało przyznane podmiotom zlokalizowanym w Krakowie – łącznie 155. W czołowej trójce, ze znacznie niższym wynikiem, uplasowały się powiaty: chrzanowski (43) i krakowski (33). W analizowanym okresie najmniej praw ochronnych przyznano w powiatach: dąbrowskim (2), miechowskim (2), tatrzańskim (1) oraz proszowickim (0).

Mapa 8. Prawa ochronne otrzymane na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przeliczeniu na 100 tys. ludności w badanym okresie najwyższy wskaźnik odnotowano w powiatach: chrzanowskim (35) i Nowym Sączu (31). Kraków razem z powiatem wielickim i oświęcimskim znalazł się dopiero na trzeciej pozycji (19). Najślabiej pod względem

danego wskaźnika wypadły powiaty: tatrzański (1) i proszowski (0). Średnia dla regionu wyniosła 13 [Mapa 8].

Wykres 28. Liczba praw ochronnych otrzymanych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2018–2024 połowa małopolskich powiatów charakteryzowała się ujemną dynamiką wzrostu. W Krakowie również dynamika osiągnęła wartość ujemną -57%, a w wypadku Nowego Sącza wskaźnik wyniósł -82%. Znacząco wzrosła liczba otrzymanych praw ochronnych w powiecie bocheńskim. W porównaniu do 2023 roku w powiecie krakowskim nastąpił trzykrotny wzrost przyznanych praw ochronnych. Dynamika dla Krakowa wyniosła natomiast -37%.

Pełne zestawienie praw ochronnych otrzymanych w latach 2018–2024 w przekroju na małopolskie powiaty zawiera Tabela 16 (Aneks).

Podsumowanie i kluczowe wnioski

Wynalazki

- 1 W latach 2018–2024 co dziesiąty zgłoszony wynalazek pochodził z terenu Małopolski – łącznie 2620 wynalazków (3. lokata wśród regionów).
- 2 W 2024 roku podmioty zlokalizowane na terenie Małopolski zgłosiły do UPRP łącznie 352 wynalazki (na 3363 w skali kraju, tj. 10%). Małopolska była w czołowej trójce liderów, za województwem mazowieckim (21%) oraz śląskim (13%).
- 3 W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku województwo małopolskie znalazło się pod względem tego wskaźnika na 4. pozycji (103 wynalazki).
- 4 W 2024 roku 44% wynalazków z terenu Małopolski zostało zgłoszonych przez podmioty publiczne.
- 5 W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej wynalazków w Małopolsce zgłosiły podmioty z sekcji **P (Edukacja)** – 40%.
- 6 W 2024 roku, analogicznie jak w latach poprzednich, ponad 40% wynalazków w skali Małopolski zgłosiły podmioty sektora **gospodarki**; niewiele mniejszy udział miały szkoły wyższe (40%).
- 7 W ostatnich sześciu latach najwięcej zgłoszeń zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju dotyczyło dziedziny **inżynieria lądowa** – odpowiednio 12% i 7%.
- 8 W latach 2018–2024 liderem wśród małopolskich szkół wyższych była Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – łącznie 392 wynalazki (tj. 43% zgłoszeń).
- 9 W latach 2018–2024 niemal 7 na 10 małopolskich wynalazków zgłoszono w Krakowie – 1753; kolejne miejsca zajęły powiaty: krakowski (103), Nowy Sącz (92), nowosądecki (70) i oświęcimski (68).

Wzory użytkowe

- 1 W latach 2018–2024 podmioty z terenu Małopolski zgłosiły łącznie 562 wzory użytkowe, co stanowiło 11% zgłoszeń w skali kraju (3. lokata).
- 2 W 2024 roku 7% wzorów użytkowych w skali kraju zgłoszonych do Urzędu Patentowego RP pochodziło z terenu województwa małopolskiego – 43 na 580 zgłoszeń; niezmiennie liderami były województwa: mazowieckie (22%) i śląskie (13%).
- 3 W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku województwo małopolskie odnotowało znaczący spadek względem roku poprzedniego (13, tj. nieco poniżej średniej krajowej – 15).
- 4 Niemal 3/4 zgłoszeń wzorów użytkowych w 2024 roku z terenu Małopolski pochodziło od podmiotów z sektora prywatnego.
- 5 W 2024 roku niemal połowa zgłoszonych wzorów użytkowych pochodziła z sektora **przetwórstwo przemysłowe**.
- 6 W 2024 roku ponad 8 na 10 zgłoszonych wzorów użytkowych z terenu Małopolski pochodziło od podmiotów z sektora **gospodarki**.
- 7 W latach 2018–2024 zarówno w Małopolsce, jak i w skali kraju dominowała **inżynieria lądowa** (odpowiednio 30% i 20%).
- 8 Uniwersytet Rolniczy w Krakowie był liderem w latach 2018–2024 wśród małopolskich szkół wyższych pod względem liczby wzorów użytkowych – 23 na 43 (tj. ponad połowa zgłoszeń).
- 9 W latach 2018–2024 w Krakowie zgłoszono blisko 1/3 wzorów użytkowych – łącznie 179; kolejne miejsca zajęły powiaty: chrzanowski (61), krakowski (45), nowotarski (34), Nowy Sącz (31) i nowosądecki (30).

Patenty

- 1 W latach 2018–2024 małopolskim podmiotom przyznano łącznie 1931 patentów, co stanowiło 11% patentów w skali kraju (3. lokata).
- 2 W 2024 roku Małopolska utrzymała się w czołowej trójce pod względem liczby przyznanych patentów – 210 na 2000 w skali kraju (tj. 11%). Pozycję lidera niezmienne zajęło województwo mazowieckie (15%).
- 3 W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku województwo małopolskie (61) znalazło się pod względem tego wskaźnika na 3. pozycji, za regionami: lubelskim (104) i podkarpackim (67).
- 4 W 2024 roku niemal 60% patentów przyznanych zarówno podmiotom z Małopolski, jak podmiotom w skali kraju dotyczyło sektora publicznego.
- 5 W 2024 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, najwięcej patentów w Małopolsce przyznano podmiotom z sekcji **P (Edukacja)** – 41%.
- 6 W 2024 roku – podobnie jak w latach ubiegłych – 40% patentów w skali Małopolski przyznano szkołom wyższym.
- 7 W ostatnich sześciu latach najwięcej przyznanych w Małopolsce patentów dotyczyło dziedziny **inżynieria lądowa** oraz **tworzywa i metalurgia** – oba po 11%.
- 8 W latach 2018–2024 liderem wśród małopolskich szkół wyższych była Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie – łącznie 434 patenty (tj. niemal 50%).
- 9 W latach 2018–2024 niemal 3/4 patentów w województwie małopolskim przyznano podmiotom zlokalizowanym w Krakowie – udzielono ich tam łącznie 1440; udział pozostałych powiatów był znikomy i nie przekroczył 5%.

Prawa ochronne na wzory użytkowe

- 1 W latach 2018–2024 podmioty z terenu Małopolski otrzymały łącznie 454 prawa ochronne, co stanowiło 12% praw ochronnych w skali kraju (3. lokata).
- 2 W 2024 roku małopolskim podmiotom przyznano 59 praw ochronnych na wzory użytkowe, tj. 14% praw ochronnych w skali kraju (432); w przekroju regionalnym najwięcej praw ochronnych otrzymały podmioty z terenu województw: śląskiego (18%) i mazowieckiego (15%).
- 3 W przeliczeniu na 1 mln ludności, w 2024 roku województwo małopolskie znalazło się na pozycji wicelidera w skali kraju pod względem liczby przyznanych praw ochronnych (17), za regionem śląskim (18).
- 4 W 2024 roku ponad 3/4 praw ochronnych na wzory użytkowe na terenie Małopolski przyznano podmiotom z sektora prywatnego.
- 5 W 2024 roku niemal połowa otrzymanych w skali Małopolski praw ochronnych na wzory użytkowe dotyczyła podmiotów z sektora **przetwórstwo przemysłowe**.
- 6 W 2024 roku aż 8 na 10 przyznanych praw ochronnych na wzory użytkowe na terenie Małopolski dotyczyło podmiotów sektora **gospodarki**.
- 7 W latach 2018–2024 ponad 1/3 przyznanych w Małopolsce praw ochronnych na wzory użytkowe dotyczyła dziedziny **inżynieria lądowa**.
- 8 W latach 2018–2024 małopolskim szkołom wyższym przyznano łącznie 50 praw ochronnych na wzory użytkowe, z czego ponad 40% dotyczyło Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie.
- 9 W latach 2018–2024 co trzecie prawo ochronne zostało przyznane podmiotom zlokalizowanym w Krakowie – 155; w czołowej trójce, ze znacznie niższym wynikiem, uplasowały się powiaty: chrzanowski (43) i krakowski (33).

Aneks

Tabela 9. Wynalazki zgłoszone w latach 2018–2024 – polskie regiony

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. dolnośląskie	370	366	318	254	175	375	239	2097
2. kujawsko-pomorskie	135	155	171	103	104	132	116	916
3. lubelskie	303	277	260	254	328	347	260	2029
4. lubuskie	140	64	66	35	44	51	46	446
5. łódzkie	233	239	284	187	231	251	252	1677
6. małopolskie	443	360	369	345	345	406	352	2620
7. mazowieckie	757	722	735	699	548	694	720	4875
8. opolskie	59	68	82	35	87	55	65	451
9. podkarpackie	202	211	249	187	216	228	118	1411
10. podlaskie	137	77	95	71	71	95	75	621
11. pomorskie	207	194	223	192	170	258	185	1429
12. śląskie	521	495	539	443	383	456	439	3276
13. świętokrzyskie	62	94	86	71	66	100	47	526
14. warmińsko-mazurskie	68	78	68	54	44	72	43	427
15. wielkopolskie	369	333	332	304	267	298	264	2167
16. zachodniopomorskie	199	154	133	143	161	128	142	1060
Polska	4205	3887	4010	3377	3240	3946	3363	26 028

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 10. Wzory użytkowe zgłoszone w latach 2018–2024 – polskie regiony

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. dolnośląskie	53	49	67	47	70	63	45	394
2. kujawsko-pomorskie	49	76	44	48	31	22	18	288
3. lubelskie	38	39	42	23	30	31	11	214
4. lubuskie	21	6	8	11	5	4	11	66
5. łódzkie	49	54	50	42	24	33	38	290
6. małopolskie	120	61	78	73	84	103	43	562

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
7. mazowieckie	170	179	124	106	99	118	129	925
8. opolskie	11	8	6	10	12	5	5	57
9. podkarpackie	42	30	34	40	21	32	26	225
10. podlaskie	22	18	24	29	18	18	22	151
11. pomorskie	26	65	55	34	26	32	63	301
12. śląskie	140	123	161	122	106	115	78	845
13. świętokrzyskie	23	28	17	21	13	20	17	139
14. warmińsko-mazurskie	32	31	19	29	14	31	10	166
15. wielkopolskie	95	56	46	64	38	31	54	384
16. zachodniopomorskie	52	32	18	23	19	10	10	164
Polska	943	855	793	722	610	668	580	5171

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 11. Patenty otrzymane w latach 2018–2024 – polskie regiony

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. dolnośląskie	252	252	180	332	179	171	137	1503
2. kujawsko-pomorskie	94	101	57	101	92	70	78	593
3. lubelskie	165	216	151	274	180	219	207	1412
4. lubuskie	36	27	15	35	35	22	23	193
5. łódzkie	187	200	151	227	156	145	137	1203
6. małopolskie	351	319	259	364	213	215	210	1931
7. mazowieckie	533	557	335	560	370	376	295	3026
8. opolskie	66	46	40	77	39	47	49	364
9. podkarpackie	135	120	86	173	115	138	139	906
10. podlaskie	43	65	32	66	60	40	38	344
11. pomorskie	135	158	104	121	136	101	126	881
12. śląskie	376	339	282	413	269	305	239	2223
13. świętokrzyskie	42	63	45	59	56	31	41	337
14. warmińsko-mazurskie	54	49	22	37	37	34	12	245
15. wielkopolskie	296	250	150	266	207	199	179	1547
16. zachodniopomorskie	141	185	96	139	80	95	90	826
Polska	2906	2947	2005	3244	2224	2208	2000	17 534

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 12. Prawa ochronne otrzymane w latach 2018–2024 – polskie regiony

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. dolnośląskie	25	31	26	35	31	23	40	211
2. kujawsko-pomorskie	52	34	41	39	35	22	21	244
3. lubelskie	27	19	30	29	27	24	11	167
4. lubuskie	20	11	5	7	6	2	3	54
5. łódzkie	35	48	31	30	40	23	14	221
6. małopolskie	99	91	65	50	42	48	59	454
7. mazowieckie	107	96	86	94	95	40	64	582
8. opolskie	25	9	4	6	7	1	8	60
9. podkarpackie	29	34	24	27	22	14	19	169
10. podlaskie	26	12	8	11	13	15	18	103
11. pomorskie	35	25	20	25	38	21	22	186
12. śląskie	135	95	70	108	92	71	78	649
13. świętokrzyskie	21	14	11	9	6	18	18	97
14. warmińsko-mazurskie	46	7	20	25	16	12	11	137
15. wielkopolskie	58	48	42	39	29	23	34	273
16. zachodniopomorskie	29	29	20	10	12	8	12	120
Polska	769	603	503	544	511	365	432	3727

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 13. Wynalazki zgłoszone w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. m. Kraków	303	255	228	226	242	274	225	1753
2. m. Nowy Sącz	8	10	5	10	22	16	21	92
3. m. Tarnów	9	11	11	4	3	6	3	47
4. bocheński	4	7	9	3	7	9	4	43
5. brzeski	1	2	3	3	3	10	1	23
6. chrzanowski	21	4	15	7	5	0	13	65
7. dąbrowski	0	0	1	0	2	0	0	3
8. gorlicki	5	0	2	2	1	0	1	11
9. krakowski	21	15	12	21	12	21	1	103
10. limanowski	1	2	9	5	2	7	4	30
11. miechowski	0	1	0	0	0	0	0	1

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
12. myślenicki	2	2	4	3	5	6	5	27
13. nowosądecki	7	11	10	6	5	7	24	70
14. nowotarski	1	4	3	5	5	4	6	28
15. olkuski	11	10	12	14	3	8	3	61
16. oświęcimski	9	7	15	11	9	8	9	68
17. proszowicki	0	0	2	0	3	1	0	6
18. suski	3	2	2	2	5	6	4	24
19. tarnowski	7	4	1	5	3	4	6	30
20. tatrzański	1	2	3	2	0	0	3	11
21. wadowicki	15	7	8	10	2	8	10	60
22. wielicki	14	4	14	6	6	11	9	64

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 14. Wzory użytkowe zgłoszone w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. m. Kraków	37	27	22	34	24	26	9	179
2. m. Nowy Sącz	2	2	2	5	12	5	3	31
3. m. Tarnów	6	1	3	1	0	1	1	13
4. bocheński	5	1	4	2	5	0	1	18
5. brzeski	0	2	1	1	3	0	1	8
6. chrzanowski	25	0	11	0	5	18	2	61
7. dąbrowski	0	2	0	0	1	0	0	3
8. gorlicki	0	0	1	3	0	1	0	5
9. krakowski	2	5	7	8	7	11	5	45
10. limanowski	9	0	3	3	3	3	2	23
11. miechowski	0	0	0	0	0	0	0	0
12. myślenicki	4	0	0	1	0	1	0	6
13. nowosądecki	7	5	5	2	3	3	5	30
14. nowotarski	3	1	4	1	4	19	2	34
15. olkuski	1	2	3	1	3	3	1	14
16. oświęcimski	6	1	6	1	6	3	1	24
17. proszowicki	0	0	0	0	0	0	0	0
18. suski	2	2	0	2	2	1	0	9

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
19. tarnowski	0	3	2	3	1	1	2	12
20. tatrzański	1	0	0	0	1	0	2	4
21. wadowicki	3	1	2	1	3	4	2	16
22. wielicki	7	6	2	4	1	3	4	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 15. Patenty otrzymane w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. m. Kraków	235	220	225	291	154	159	156	1440
2. m. Nowy Sącz	25	10	10	11	4	4	5	69
3. m. Tarnów	8	7	6	7	5	3	4	40
4. bocheński	5	5	5	5	2	3	2	27
5. brzeski	0	0	0	4	0	1	0	5
6. chrzanowski	5	4	2	3	2	4	0	20
7. dąbrowski	0	1	0	0	0	0	0	1
8. gorlicki	2	1	0	1	1	1	0	6
9. krakowski	14	11	12	7	9	9	8	70
10. limanowski	3	2	1	1	0	1	1	9
11. miechowski	3	0	1	0	0	0	0	4
12. myślenicki	4	7	1	2	1	2	2	19
13. nowosądecki	3	2	3	2	8	8	5	31
14. nowotarski	1	2	1	3	5	2	2	16
15. olkuski	9	11	1	7	5	2	6	41
16. oświęcimski	7	10	5	5	4	7	3	41
17. proszowicki	0	0	0	0	0	0	0	0
18. suski	1	2	1	0	1	1	2	8
19. tarnowski	5	4	0	1	2	0	5	17
20. tatrzański	0	1	1	2	1	2	0	7
21. wadowicki	11	10	7	8	6	3	5	50
22. wielicki	4	5	7	4	3	3	4	30

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Tabela 16. Prawa ochronne otrzymane w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty

Lp. Region	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Suma
1. m. Kraków	28	36	26	20	14	19	12	155
2. m. Nowy Sącz	11	6	1	3	0	2	2	25
3. m. Tarnów	0	2	2	0	1	0	0	5
4. bocheński	1	1	5	1	4	0	6	18
5. brzeski	0	1	1	2	0	1	0	5
6. chrzanowski	10	9	6	1	8	3	6	43
7. dąbrowski	0	0	0	2	0	0	0	2
8. gorlicki	0	0	0	0	1	1	2	4
9. krakowski	7	4	2	4	4	3	9	33
10. limanowski	5	3	1	0	0	2	4	15
11. miechowski	1	1	0	0	0	0	0	2
12. myślenicki	1	2	1	0	0	0	0	4
13. nowosądecki	3	3	4	4	1	4	5	24
14. nowotarski	4	3	1	2	0	0	3	13
15. olkuski	6	3	1	1	0	0	1	12
16. oświęcimski	7	7	3	2	5	4	0	28
17. proszowicki	0	0	0	0	0	0	0	0
18. suski	2	0	5	3	0	3	2	15
19. tarnowski	2	1	3	2	1	1	0	10
20. tatrzański	0	1	0	0	0	0	0	1
21. wadowicki	8	4	1	0	2	2	3	20
22. wielicki	3	4	8	3	1	3	4	26

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UPRP.

Spis tabel

Tabela 1. Wynalazki zgłoszone w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności	12
Tabela 2. Liczba wynalazków zgłoszonych w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego	14
Tabela 3. Wzory użytkowe zgłoszone w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności	21
Tabela 4. Liczba zgłoszonych wzorów użytkowych w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego	23
Tabela 5. Patenty otrzymane w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności	30
Tabela 6. Liczba otrzymanych patentów w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego	32
Tabela 7. Prawa ochronne otrzymane w Małopolsce w latach 2018–2024 według formy własności	39
Tabela 8. Liczba otrzymanych praw ochronnych w Małopolsce w latach 2018–2024 według rodzaju podmiotu zgłaszającego	41
Tabela 9. Wynalazki zgłoszone w latach 2018–2024 – polskie regiony	50
Tabela 10. Wzory użytkowe zgłoszone w latach 2018–2024 – polskie regiony	50
Tabela 11. Patenty otrzymane w latach 2018–2024 – polskie regiony	51
Tabela 12. Prawa ochronne otrzymane w latach 2018–2024 – polskie regiony	52
Tabela 13. Wynalazki zgłoszone w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty	52
Tabela 14. Wzory użytkowe zgłoszone w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty	53
Tabela 15. Patenty otrzymane w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty	54
Tabela 16. Prawa ochronne otrzymane w latach 2018–2024 – małopolskie powiaty	55

Spis wykresów

Wykres 1. Wynalazki zgłoszone na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw	10
Wykres 2. Wynalazki zgłoszone według formy własności – Małopolska na tle kraju	12
Wykres 3. Wynalazki zgłoszone według sekcji PKD – Małopolska na tle kraju	13
Wykres 4. Wynalazki zgłoszone według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju	14
Wykres 5. Wynalazki zgłoszone w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)	15
Wykres 6. Udział szkół wyższych w strukturze zgłaszanych wynalazków w 2024 roku oraz w latach 2018–2024	16
Wykres 7. Liczba wynalazków zgłoszonych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa	18
Wykres 8. Wzory użytkowe zgłoszone na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw	19
Wykres 9. Wzory użytkowe zgłoszone według formy własności – Małopolska na tle kraju	21
Wykres 10. Wzory użytkowe zgłoszone według sekcji PKD – Małopolska na tle kraju	22
Wykres 11. Wzory użytkowe zgłoszone według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju	23
Wykres 12. Wzory użytkowe zgłoszone w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)	24
Wykres 13. Udział szkół wyższych w strukturze zgłaszanych wzorów użytkowych w latach 2018–2024	25
Wykres 14. Liczba wzorów użytkowych zgłoszonych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa	27
Wykres 15. Patenty otrzymane na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw	28
Wykres 16. Patenty otrzymane według formy własności – Małopolska na tle kraju	30
Wykres 17. Patenty otrzymane według sekcji PKD – Małopolska na tle kraju	31
Wykres 18. Patenty otrzymane według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju	32

Wykres 19. Patenty otrzymane w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)	33
Wykres 20. Udział szkół wyższych w strukturze otrzymanych patentów w 2024 roku oraz w latach 2018–2024	34
Wykres 21. Liczba patentów otrzymanych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa	36
Wykres 22. Prawa ochronne otrzymane na 1 mln ludności w latach 2018–2024 według województw	37
Wykres 23. Prawa ochronne otrzymane według formy własności – Małopolska na tle kraju	39
Wykres 24. Prawa ochronne otrzymane według sekcji PKD – Małopolska na tle kraju ...	40
Wykres 25. Prawa ochronne otrzymane według rodzaju podmiotu – Małopolska na tle kraju	41
Wykres 26. Prawa ochronne otrzymane w latach 2018–2024 według dziedzin techniki (czołowa dziesiątka)	42
Wykres 27. Udział szkół wyższych w strukturze otrzymanych praw ochronnych w latach 2018–2024	43
Wykres 28. Liczba praw ochronnych otrzymanych w latach 2018–2024 z podziałem na Kraków i resztę województwa	45

Spis map

Mapa 1. Wynalazki zgłoszone na 1 mln ludności w 2024 roku według województw	11
Mapa 2. Wynalazki zgłoszone na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty	17
Mapa 3. Wzory użytkowe zgłoszone na 1 mln ludności w 2024 roku według województw	20
Mapa 4. Wzory użytkowe zgłoszone na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty	26
Mapa 5. Patenty otrzymane na 1 mln ludności w 2024 roku według województw	29
Mapa 6. Patenty udzielone na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty	35
Mapa 7. Prawa ochronne otrzymane na 1 mln ludności w 2024 roku według województw	38
Mapa 8. Prawa ochronne otrzymane na 100 tys. ludności w latach 2018–2024 w przekroju na powiaty	44

Województwo Małopolskie
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Rozwoju Regionu
Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
ul. Wielicka 72A, 30-552 Kraków

www.obserwatorium.malopolska.pl

Egzemplarz bezpłatny
ISBN 978-83-67243-80-3

Fundusze Europejskie
dla Małopolski

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

 MAŁOPOLSKA

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej
w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027